

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

T.C. GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI

2025 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	8
1. GİRİŞ	9
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	10
2.1. ALTERNATİF TURİZMDE YENİ DESTİNASYONLAR SONUÇ ODAKLI PROGRAMI	10
2.1.1. Amaç.....	10
2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	10
2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	12
2.1.4. Proje ve Faaliyetler	13
2.1.4.1. İş Birliği ve Koordinasyon	13
2.1.4.1.1. Alternatif Turizm Atölyeleri	13
2.1.4.2. Araştırma ve Analiz	13
2.1.4.2.1. Alternatif Turizm Rotalarının Geliştirilmesi.....	13
2.1.4.3. Kapasite Geliştirme.....	14
2.1.4.3.1. Alternatif Turizme Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları	14
2.1.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek	14
2.1.4.4.1. Alternatif Turizm Destinasyonlarında Tanıtım Organizasyonları.....	14
2.1.4.4.2. Destinasyonlara Yönelik Dijital Tanıtım Faaliyetleri	16
2.1.4.4.3. Turizm Ağlarına Katılım Çalışmaları.....	17
2.1.4.4.4. Alternatif Turizme Yönelik Dış Kaynaklı Fonlar	17
2.1.4.5. Ajans Destekleri	17
2.1.4.5.1. 2025 Yılı Alternatif Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Programı	17
2.1.6. Program Süresi.....	17
2.1.7. İzleme ve Değerlendirme	18
2.1.8 Bütçe Dağılımı	18
2.2. ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	19
2.2.1. Amaç.....	19
2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	19
2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	22
2.2.4. Proje ve Faaliyetler	22
2.2.4.1. İş Birliği ve Koordinasyon	22
2.2.4.1.1. Kırsal Kalkınma Yönetişim Ağı.....	22
2.2.4.2. Araştırma ve Analiz	23
2.2.4.2.1. Yöresel Ürünlerin Katma Değerinin Artırılmasına Yönelik Analiz Çalışmaları	23
2.2.4.2.2. Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi.....	23
2.2.4.3. Kapasite Geliştirme.....	24
2.2.4.3.1. Kırsal Kalkınmaya Yönelik Kapasite Geliştirme Faaliyetleri.....	24

2.1.4.3.2 Yöresel Ürünlerin Markalaştırılmasına Yönelik Faaliyetler	24
2.2.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek	24
2.1.4.4.1. Yöresel Ürünlerin Pazar Payının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler	24
2.1.4.4.2. Yöresel Ürünlere Yönelik Dış Kaynaklı Fon Çalışmaları.....	25
2.1.4.4.3 Üretici Örgütleri GÜdümlü Proje Geliştirme Faaliyetleri.....	25
2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	26
2.2.6. İzleme ve Değerlendirme	26
2.2.7 Bütçe Dağılımı	26
2.3. İMALAT SANAYİNDE YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI	27
2.3.1. Amaç.....	27
2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	27
2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	29
2.3.4. Proje ve Faaliyetler	30
2.3.4.1. İşbirliği ve Koordinasyon	30
2.3.4.1.1. Güney Ege Sanayi Yönetişim Ağı	30
2.3.4.2. Araştırma ve Analiz	30
2.3.4.2.1. Sektörlerin Rekabetçiliğini Artırmaya Yönelik Analiz ve Stratejilerin Geliştirilmesi	30
2.3.4.2.2. Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi	30
2.3.4.3. Kapasite Geliştirme.....	31
2.3.4.3.1. İşletmelerin Rekabetçi Dönüşümüne Yönelik Eğitim Programları	31
2.3.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek	32
2.3.4.4.1 Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliği.....	32
2.3.4.4.2 Dış Kaynaklı Fonlar	32
2.3.4.5.1. 2025 Yılı İmalat Sanayi İşletmelerine Yönelik Yönetim Danışmanlığı Alternatif Destek Programı	32
2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	32
2.3.6. İzleme ve Değerlendirme	33
2.3.7 Bütçe Dağılımı	33
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	34
3.1. Faaliyetler	34
3.1.1. Kapasite Geliştirme.....	34
3.1.1.1. Hizmet İçi Eğitimler.....	34
3.1.2. Tanıtım ve Yatırım Destek	35
3.1.2.1. İletişim ve Tanıtım Çalışmaları	35
3.1.3. Diğer Proje ve Faaliyetler.....	36
3.1.3.1. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler	36
3.1.3.2. Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları.....	36
3.1.3.3. Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri, Mamul Mal Alımları.....	36
3.1.3.4. Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri.....	36

3.1.3.5. Kira, Araç, Temizlik Hizmetleri Temini	36
3.1.3.6. Destek Hizmetleri Temini	36
3.1.3.7. Yönetim Kurulu Toplantı Organizasyonları	37
3.1.3.8. Görev Giderleri	37
3.1.3.9. Temsil ve Tanıtma Giderleri	37
3.2 İzleme Değerlendirme	37
3.2.1 Program Sonrası Değerlendirme Faaliyetleri.....	37
3.3 Bütçe Dağılımı	37
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI.....	38
4.1. Amaç.....	38
4.2. Arka Plan	38
4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	39
4.4. Proje ve Faaliyetler	39
4.4.1 Kapasite Geliştirme.....	39
4.4.1.1 Aydın Sibervatan Programı	39
4.4.1.2 Dijital İşgücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	40
4.4.1.3 Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitim Faaliyetleri	40
4.4.2 Tanıtım ve Yatırım Destek	40
4.4.2.1 Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İş Birlikleri.....	40
4.4.2.2 Yerel Kalkınma Hamlesi	41
4.4.2.3 Anadoludakiler Projesi.....	41
4.4.2.3 Bölge Planı Tasarımı Çalışmaları.....	41
4.4.3 Ajans Destekleri	41
4.4.3.1 Teknik Destek Programları.....	41
4.4.3.2 Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) Projelerinin Yürütülmesi	41
4.4.3.3 Üreten Şehirler Programı.....	42
4.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması	42
4.6. İzleme ve Değerlendirme	42
4.7 Bütçe Dağılımı	43
5.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	44
EK-A 2025 Yılı Güdümlü Proje Bilgi Formu	45
EK-B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu	46
EK-C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu	47
EK-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu.....	52
EK-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu	53
EK-F Kadın ve Genç İstihdamı Faaliyetleri	54

TABLO LİSTESİ

TABLO 1: ALTERNATİF TURİZMDE YENİ DESTİNASYONLAR SOP SONUÇ HEDEFLERİ	12
TABLO 2: ALTERNATİF TURİZMDE YENİ DESTİNASYONLAR SOP ÇIKTI HEDEFLERİ	12
TABLO 3: PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	17
TABLO 4. ALTERNATİF TURİZMDE YENİ DESTİNASYONLAR SOP BÜTÇE DAĞILIMI	18
TABLO 5: ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ SOP SONUÇ HEDEFLERİ	22
TABLO 6: ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ SOP ÇIKTI HEDEFLERİ	22
TABLO 7: ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ SOP ZAMAN PLANLAMASI	26
TABLO 8. ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ SOP BÜTÇE DAĞILIMI	26
TABLO 9: İMALAT SANAYİNDE YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM SOP SONUÇ GÖSTERGELERİ	29
TABLO 10: İMALAT SANAYİNDE YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM SOP ÇIKTI GÖSTERGELERİ	29
TABLO 11: PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	32
TABLO 12. İMALAT SANAYİNDE YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM SOP BÜTÇE DAĞILIMI	33
TABLO 13: HİZMET İÇİ EĞİTİMLER	34
TABLO 14. KURUMSAL GELİŞİM BÜTÇE KIRILIMI	37
TABLO 15: YEREL KALKINMA FIRSATLARI AMAÇLAR VE FAALİYETLER	38
TABLO 16: ÇIKTI HEDEFLERİ	39
TABLO 17. KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ VE İSTİHDAMININ ARTIRILMASINA YÖNELİK FAALİYETLER	40
TABLO 18: YEREL KALKINMA FIRSATLARI ZAMAN PLANLAMASI	42
TABLO 19. YEREL KALKINMA FIRSATLARI BÜTÇE DAĞILIMI	43

ŞEKİL LİSTESİ

ŞEKİL 1: GEKA ORGANİZASYON ŞEMASI	9
ŞEKİL 2: TURİZM SEKTÖRÜNDE İSTİHDAMIN AYLARA GÖRE DAĞILIMI	10
ŞEKİL 3: TURİZM SEKTÖRÜNDE GECELEMENİN MEKÂNSAL DAĞILIMI	11

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

Ar-ge: Araştırma-Geliştirme

GEKA: GÜney Ege Kalkınma Ajansı

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

SKDM: Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması

SOGEP: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

SOP: Sonuç Odaklı Program

TİS: Toplu İř Sözleşmesi

TL: Türk Lirası

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

YDO: Yatırım Destek Ofisi

YÖREX: Yöresel Ürünler Fuarı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Güney Ege Kalkınma Ajansı 2024-2026 yılları arasında bölge planı ve sektörel stratejiler ile uyumlu olarak belirlediği, stratejik tercihlerini destekleyecek Sonuç Odaklı Programları (SOP) uygulayacaktır. Sonuç Odaklı Programlar kapsamında kaynakların stratejik alanlara kaydırılarak daha verimli ve etkin bir şekilde kullanılması öngörülmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki 3 programın uygulanması öngörülmektedir.

Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar: Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar Sonuç Odaklı Programının amacı; Güney Ege Bölgesi'nde Alternatif Turizm (kültürel mirası kapsayarak doğal çevreyi öne çıkaran, yerel toplumun refahını destekleyen turizm) potansiyelinin harekete geçirilerek, turizm faaliyetlerinin iç kesimlere yaygınlaştırılması ve hedef ilçelerde turizm gelirlerinin artırılmasıdır.

Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi: Bu programın genel amacı, üretim odaklı kooperatiflerin ve birliklerin rekabet gücünün geliştirilerek, kırsal alanda gelir düzeyinin artırılmasıdır. Bu kapsamda üretici örgütlerinde kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, işleme, paketleme, depolama süreçlerinin iyileştirilmesi, markalaşma ve pazarlama kapasitesinin artırılması, verimlilik odaklı teknoloji ve dijitalleşme yatırımlarının artırılması hedeflenmektedir.

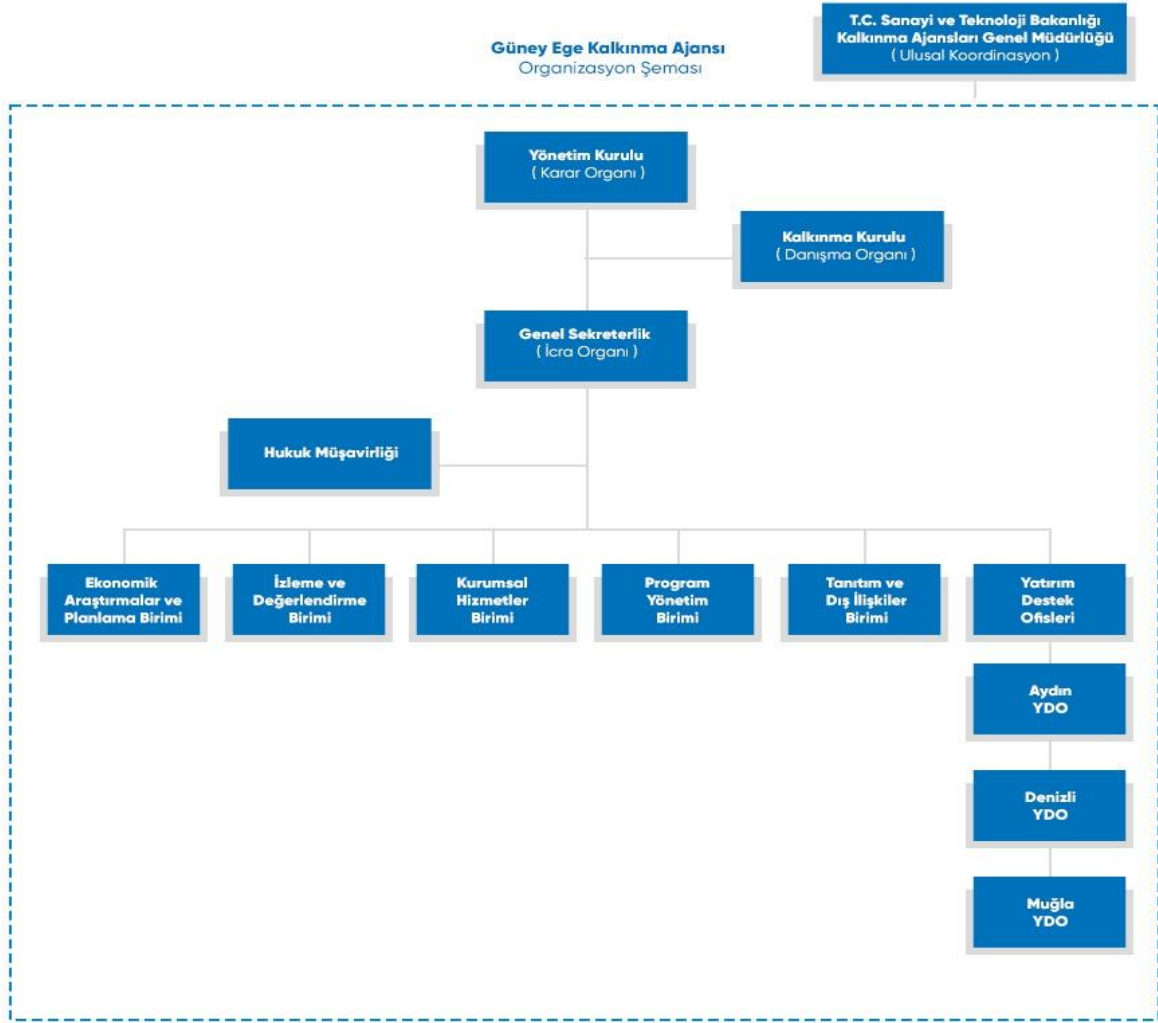
İmalat Sanayide Yeşil ve Dijital Dönüşüm: Programın amacı, bölgede dijitalleşme, verimlilik ve sürdürülebilir üretim kapasitesinin öne çıkan sektörlerde artırılmasıdır. Bu kapsamda başta Büyük Menderes Havzasında yer alan sanayi işletmeleri olmak üzere bölgedeki işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümü hedeflenmektedir. Sanayi işletmelerinin dijital yetkinliklerinin artırılması, su, enerji ve hammadde verimliliğinin artırılması, endüstriyel kirliliğin önlenmesi programın özel amaçlarıdır.

2025 yılı çalışma programı yukarıda bahsedilen 3 sonuç odaklı program kapsamında öngörülen program, proje ve faaliyetler ile kurumsal gelişim ve yerel kalkınma fırsatları başlığı altındaki faaliyetlerden oluşmaktadır.

1. GİRİŞ

25 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuş olan Güney Ege Kalkınma Ajansı, 2010 yılında faaliyetlerine başlamıştır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten ajansın icra organı olan Genel Sekreterlik bünyesinde 28 uzman, 5 destek, 4 yardımcı hizmetler personeli ile birlikte toplam 37 personel bulunmaktadır. Ajansın organizasyon yapısı aşağıdaki şemada gösterilmektedir:

Şekil 1: GEKA Organizasyon Şeması

2025 Çalışma Programı, 2024-2028 TR32 Düzey 2 Bölge Planı amaç ve stratejilerine uygun olarak "Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar", "Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi", "İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm" Sonuç Odaklı Programları ile "Yerel Kalkınma Fırsatları" ve "Kurumsal Gelişim" faaliyetlerinden oluşmaktadır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. ALTERNATİF TURİZMDE YENİ DESTİNASYONLAR SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.1.1. Amaç

Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar Sonuç Odaklı Programının amacı; Güney Ege Bölgesi'nde Alternatif Turizm (geleneksel kıyı turizminin dışında kalan turizm türleri) potansiyelinin harekete geçirilerek, turizm faaliyetlerinin iç kesimlere yaygınlaştırılması ve turizm gelirlerinin artırılmasıdır.

Programın Özel Amaçları:

1. Alternatif turizm faaliyetlerinin erişilebilirliği, çeşitliliği ve çekiciliğinin artırılması
2. Destinasyon yönetimi kapasitesinin güçlendirilmesi
3. Turizm öğelerinin tanıtımında dijital teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması

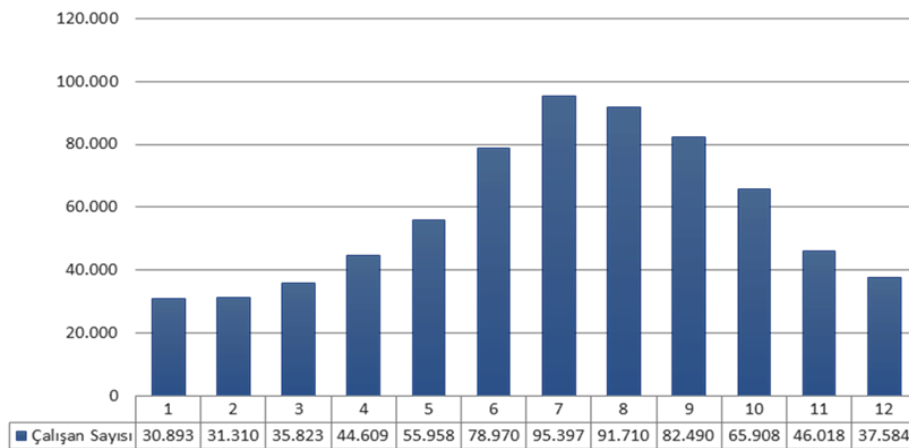
Bu kapsamda doğal zenginlik, aktivite çeşitliliği ve kültürel varlık potansiyeli bakımından zengin ilçelerin ziyaretçi ve geceleme sayılarının artırılması öngörülmektedir.

2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2024-2028 TR32 Bölge Planı'nda "Üretim ve turizmde çok merkezli büyüyen, küresel değer zincirinin güçlü halkası Güney Ege" vizyonu ile yola çıkılmış; "Turizm Hareketliliğinin Bölge Geneline Yayılarak Artırılması" stratejik önceliği çerçevesinde "Turizmde hizmet kalitesinin artırılması" ve "Turizmde ürün ve hizmet çeşitliliğinin artırılması" hedefleri belirlenmiştir.

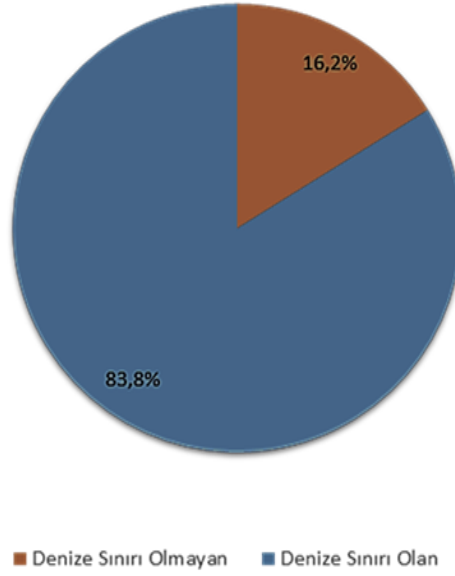
Güney Ege'nin hâlihazırda ülkenin en fazla turist çeken üç bölgesi arasında yer alması, ortalama geceleme sayısının ülke ortalamasının üstünde olması ile turizm tesisi ve yatak kapasitesi bakımından yaklaşık %16'lık ülke payı gibi unsurlar, alternatif turizm potansiyelinin değerlendirilmesi gerekliliği bakımından önemli fırsatlar oluşturmaktadır. Tüm bu olumlu hususların yanında, bölgede turizm sezonunun Haziran-Eylül dönemine sıkıştığı ve deniz-kum-güneş turizmi dışındaki turizm türlerinin potansiyelinin istenen düzeyde değerlendirilemediği görülmektedir (Şekil 2-3).

Şekil 2: Turizm Sektöründe İstihdamın Aylara Göre Dağılımı

Kaynak: SGK, 2022

Şekil 3:Turizm Sektöründe Gecelemenin Mekânsal Dağılımı

Kaynak: 2023yılı TÜİK verilerine göre GEKA tarafından hesaplanmıştır.

2023 yılı verilerine göre Güney Ege Bölgesi'nin toplam yatak kapasitesi 316.462 ile ülkenin toplam yatak kapasitesinin yüzde 16'sına sahiptir. Bölgede toplam 3.335 adet işletme ve basit belgeli turizm konaklama tesisi bulunmaktadır. Türkiye'deki konaklama tesislerinin yüzde 16'sı bölgede yer almaktadır. Bölgede turizm sektörünün bölgenin kıyı şeridinde yoğunlaştığı ve yaz aylarına sıkıştığı Şekil 2 ve Şekil 3'te görülmektedir. Bölge planında "Turizm Hareketliliğinin Bölge Geneline Yayılarak Artırılması" stratejik önceliği bu doğrultuda ele alınmaktadır.

Özellikle uluslararası turizm talebinin yapısındaki değişiklikler, kentlerden doğaya yönelik, çevre konularına karşı artan ilgi, kitle turizmine bir reaksiyon olarak ve farklılık arayışı ile ortaya çıkan alternatif turizm günümüzde turizm sektörünün hızla gelişen bir alt sektörü olmuştur. Yaz aylarında kıyı şeridinde yoğunlaşan deniz-kum-güneş turizminin alternatifi olarak görülen alternatif turizm, Güney Ege Bölgesi gibi tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleri ile öne çıkan bölgelerde turizm gelirlerinin iç kesimlere çekilmesi için önemli bir araç olarak görülmektedir.

2019 yılında tamamlanan Güney Ege Bölgesi alternatif turizm envanteri çalışması kapsamında Aydın, Denizli ve Muğla'nın ilçelerinde alternatif turizm öğelerinin alt ve üst yapı ihtiyaçları, daha fazla turist çekmesinin önündeki engeller, cazibe merkezi haline gelmesi için yapılması gerekenler belirlenmiştir. 2021 yılında yapılan "Güney Ege Ekoturizmde Yeni Destinasyonlar Hedef Pazar Analizi" çalışması ile olası pazar imkânları ve öne çıkabilecek ürünler belirlenmiştir. 2024-2028 TR32 Bölge Planı hazırlık çalışmaları kapsamında, alternatif turizm alanında çeşitli araştırma raporları hazırlanmış, çalıştaylar ve sektör paydaşları ile iş birliği içerisinde birçok faaliyet gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte mali destek programları aracılığı ile doğa turizmi, spor turizmi, kültür turizmi, medikal

turizm ve diğer alternatif turizm temalarında çeşitli projeler yürütülmüş ve bölgede alternatif turizm alanlarının çekiciliği ve aktivite çeşitliliğini artırma hedefi doğrultusunda önemli düzeyde altyapı oluşturulmuştur. Tüm bu çalışmalar kapsamında bölgesel düzeyde alternatif turizm farkındalığının ve bu alandaki yatırımların artırılması sağlanmıştır.

Geçmiş dönem faaliyet ve projeleri, turizm çeşitliliğinin artırılmasına katkı sağlamıştır. Ancak bölgede turistik öğeleri, değer zincirinde yer alan ürün ve hizmetler ile bütüncül bir şekilde ele alan belli bir odak ve tema içeren destinasyonlar ve rotalar oluşturulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda doğal zenginlik, aktivite ve kültürel varlık potansiyeli bakımından görece üstün ilçelerin rekabet edebilir alternatif turizm destinasyonları haline getirilmesi ve mevcut rotaların güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program kapsamında hedeflenen sonuç ve çıktılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar SOP Sonuç Hedefleri

#	Gösterge Adı	Birim	Hedef	İlgili Amaç(lar)	Özel
1	İlçelerdeki tesislerde geceleme sayısında artış ¹	%	20	1,2,3	
2	İlçelerdeki ören yerlerinde ziyaretçi artışı ²	%	20	1,2,3	
3	İlçelerde turizme yönelik tesis sayısında artış ³	%	20	1,2,3	

¹(2025-2026) döneminde turizm işletme ve belediye belgeli konaklama tesislerinde geceleme sayısının (2022-2023) dönemine göre artış oranı (%)

² (2025-2026) döneminde ören yerlerindeki ziyaretçi sayısının (2022-2023) dönemine göre artış oranı (%)

³ 2026 yılı Aralık Ayındaki tesis sayısının 2023 yılı Aralık Ayındaki tesis sayısına göre artış oranı (%)

Tablo 2: Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar SOP Çıktı Hedefleri

Çıktı Göstergesi	SOP Hedefi	2025 Hedef	Tamamlanma Dönemi
Gerçekleştirilen proje atölyesi sayısı	12	3	2026
Turizm ağlarına katılım için gerçekleştirilen iş birliği sayısı	3	2	2026
Yayımlanan turizm rotaları raporu	6	1	2026
Alternatif turizm alanında gerçekleştirilen eğitim sayısı	12	3	2026
Alternatif turizm alanında gerçekleştirilen eğitimlere katılımcı sayısı	150	50	2026
Alternatif turizm alanında danışmanlık verilen işletme/kurum sayısı	9	2	2026
Gerçekleştirilen tanıtım organizasyonu sayısı	15	5	2026
Tanıtım organizasyonlarına katılım sağlayan kişi sayısı	1000	400	2026
Dijital tanıtım materyali oluşturulan rota ve destinasyon sayısı	18	6	2026
Alternatif Turizm Alanında Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Hazırlanan Proje sayısı	2	-	2026
Alternatif Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında sözleşme imzalanan proje sayısı	10	10	2025

Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar kapsamında gerçekleştirilen güdümlü proje sayısı için ödeme sayısı	3	-	2026
--	---	---	------

2.1.4. Proje ve Faaliyetler

2.1.4.1. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1.4.1.1. Alternatif Turizm Atölyeleri

Güney Ege Bölgesi'nde turizm kıyı kesiminde yoğunlaşmaktadır. Son yıllarda alternatif turizm olanakları artmaya başlamıştır. Özellikle bölgenin iç kesimlerinde gelişen turizm hareketini doğru yönlendirmek ve ilgili paydaşlar arasında fikir ve iş birliği sağlamak önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, paydaşlarla alternatif turizm potansiyeli olan destinasyonlarda alternatif turizm olanaklarının çeşitlendirilmesine yönelik alternatif turizm atölyeleri gerçekleştirilecektir.

Bu atölyeler çerçevesinde destinasyonun ihtiyacına göre tecrübe paylaşımı, proje geliştirme ve/veya tanıtıma yönelik yol haritası faaliyetleri geliştirme etkinlikleri gerçekleştirilecektir. Bu faaliyet kapsamında 100.000 TL harcama öngörülmektedir.

2.1.4.2. Araştırma ve Analiz

2.1.4.2.1. Alternatif Turizm Rotalarının Geliştirilmesi

Ajans çalışmaları kapsamında Güney Ege Bölgesi'nde başta bisiklet ve yürüyüş yolları olmak üzere birçok rota oluşturulmuştur. Rota çalışmaları, Güney Ege'nin zengin turizm olanaklarının değerlendirilmesi açısından önemli turizm ürünleri olarak görülmektedir. Alternatif turizm olanaklarını geliştirmek amacıyla mevcut rotaların etkinlik ve tanıtım çalışmalarının yapılmasının yanı sıra yeni rota çalışmaları yapılmaya devam edilecektir. Bu rota çalışmalarında bölgede ön plana çıkarılabilecek temalar çerçevesinde araştırma yapılacaktır. Bölgede zeytin rotası, incir rotası, gibi yeni rotaların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Çalışmalar ajans uzmanları aracılığı ile yapılabileceği gibi profesyonel hizmet alımına da başvurulabilecektir.

İnanç Turizmi Rota Çalışması: Denizli (özellikle Laodikeia ve Hierapolis antik kentleri) inanç turizmi açısından önemli bir konuma sahiptir. Bu kapsamda inanç turizmi rotası oluşturma çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Spor Turizmi Rotaları: Spor turizmi ile ilgili etkinliklerin yapılabileceği rotalar oluşturulacaktır. Özellikle Kuşadası-Söke-Didim-Milas, Pamukkale-Çal-Güney-Buldan, Çameli-Dalaman ve Yatağan-Milas-Bodrum gibi rotalarda çalışmalar sürdürülecektir.

Kültür Rotası: Güney Ege Bölgesi antik kentleri, kültür öğeleri açısından zengin bir bölgedir. Bölgedeki bu kültürel ve tarihi değerler arasında çeşitli etkinliklerin düzenlenebileceği rotalar oluşturulması planlanmaktadır.

Alternatif Turizm Rotalarının Geliştirilmesi faaliyeti için 1.000.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.1.4.3. Kapasite Geliştirme

2.1.4.3.1. Alternatif Turizme Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları

Alternatif turizm sektörünün gelişimini hızlandırmak ve bölgenin turistik potansiyelini artırmak için beşeri sermayenin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmalar için TÜRSAB ve bölgedeki rehberler odalarıyla iş birlikleri gerçekleştirilecektir.

Gastro Tur Rehberliği Eğitimleri: Muğla ilinde gastronomi turizmi önemli bir odak haline gelmiştir, birçok kurum bu konuda çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalara katkı sağlamak amacıyla gastro tur rehberlerinin bölgeye kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu eğitim programı; menü oluşturma, yöresel lezzet tadım etkinlikleri ve workshop organizasyonu, rota oluşturma, zaman yönetimi, yiyecek ve içecek bilgisi, hikâye anlatımı, yerel restoranlar ve tedarikçilerle işbirliği, sosyal medya kullanımı gibi uygulamaları içermektedir. Eğitimler kapsamında kadın girişimciliği ve istihdamının desteklenmesi doğrultusunda kadın kooperatifleri ve kadın girişimcilere öncelik tanınacaktır.

Yürüyüş ve Bisiklet Rotaları Rehberliği Eğitimleri: Ajans tarafından oluşturulan bisiklet ve yürüyüş rotalarının tanıtılmasını ve kullanılmasını sağlamak amacıyla yerel rehberlerin yetiştirilmesi planlanmaktadır. Bu rehberlik eğitimleriyle bölgedeki yerel halkın yapılan turizm türüne farkındalık sağlaması ve gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bisiklet federasyonları, bisiklet kulüpleri ile işbirliği sağlanacaktır.

İletişim Eğitimleri: Bölgenin iç kesimlerinde temel turizm sektörü uygulamaları ve ziyaretçilerle iletişime yönelik eğitimler verilecektir. Bu eğitimler ile yerel halkın turist ve gerçekleştirilen turizm türleriyle bütünleşmesi sağlanacaktır.

Sosyal Medya Eğitimi ve Danışmanlığı: Turizm potansiyelini artırmak için alternatif turizm olanaklarının geliştirileceği alanlardaki işletmelere ve yerel kurumlara yönelik sosyal medya danışmanlığı ve eğitimi verilecektir. Bu sayede, bölgenin bilinirliğinin artırılmasıyla ziyaretçi sayısında sürdürülebilir bir artış hedeflenmektedir. Eğitimler ve danışmanlık faaliyetleri yüz yüze ya da çevrimiçi gerçekleştirilecektir.

Bu faaliyet için 2.000.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.1.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

2.1.4.4.1. Alternatif Turizm Destinasyonlarında Tanıtım Organizasyonları

2024-2028 TR32 Bölge Planı "Turizm Hareketliliğinin Bölge Geneline Yayılarak Artırılması" stratejik önceliğinde bölgenin turizm olanaklarının ve öğelerinin yenilikçi yöntemlerle tanıtımına yönelik tedbirler yer almaktadır. Bölgenin alternatif turizm öğelerini öne çıkaran, turizmin dört mevsime yayılmasına katkı sağlayacak organizasyonlar yerel kurum ve kuruluşlar, bakanlıklar gibi paydaşlarla iş birliği yapılarak belirli bir takvim kapsamında hazırlanacaktır.

Bu faaliyetler ile tanıtım etkinliği yapılması uygun olan alanlarda ulusal ve uluslararası katılımcılar (basın, influencer ve turizm profesyonelleri vb.) davet edilerek ilgili destinasyonlara dikkat çekilmesi sağlanacaktır. Bu çalışmalar ile destinasyonların organizasyon yapabilme kapasitesinin ve farklı pazarlarda bilinirliğinin ve görünürlüğünün artırılması beklenmektedir.

Aynı zamanda eşleştirme faaliyetleri kapsamında turizm odaklı çalışan diğer kalkınma ajansları ile ortak turizm tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda 2023 yılı içerisinde Batı Anadolu Kalkınma Ajansları (İZKA, GMKA, ZaferKA), Zafer Kalkınma Ajansı (Ulubey-Pamukkale Turizm Rotası ve gökyüzü gözlem çalışmaları) ve Termal Turizm Eşleştirme Grubu (ZaferKA, BEBKA, GMKA) ile etkinlikler ve tecrübe paylaşımları gerçekleştirilmiştir.

2025 yılında gerçekleştirilmesi planlanan etkinlikler aşağıda yer almaktadır:

Sağlık Turizmi Çalıştayı: Sağlık turizmi gün geçtikçe daha büyük bir önem kazanmaktadır ve Güney Ege Bölgesi'nde sağlık turizmi hızla gelişmektedir. Özellikle Türkiye turizminin en önemli destinasyonlarından biri olan Muğla'da sağlık turizmine ilgi artmaktadır. Bu anlamda Muğla'da sağlık turizminin mevcut durumunu değerlendirmek, sorunları ve çözüm önerilerini sunmak amacıyla çalıştay yapılması planlanmaktadır. Muğla'da 2022 yılında Spor Turizmi Çalıştayı, 2024 yılında Sualtı Dalış Turizmi Çalıştayı yapılmıştır. Bu çalıştayların sonrasında sonuçları takip edilmekte ve ilgili turizm alanının geliştirilmesi için yol haritası oluşturularak somut adımlar atılmaktadır. Bu nedenle Sağlık Turizmi Çalıştayı'nın da yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Çalıştay özellikle Muğla Valiliği, Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile yapılacaktır.

Beyağaç Gökyüzü Gözlem Etkinliği: Beyağaç, doğal güzellikleri ve Köyceğiz ilçesine yakınlığı nedeniyle turizm potansiyeli olan ancak turizmle faaliyetlerini başlangıç seviyesinde yürüten bir ilçedir. Ajansımızın mali destekleri kapsamında çevre düzenlemesi ve altyapı çalışmaları yapılan Topuklu Yaylası'nda Karanlık Gökyüzü Etkinliği düzenlenmeye başlanmış ve etkinlik ilgi görmüştür. 2023 ve 2024 yıllarında etkinlik kuruluna Ajansımız da yer almış; hem Topuklu Yaylası'nın Karanlık Gökyüzü Parkı olmasına yönelik çalışmalarda, hem de Karanlık Gökyüzü etkinliği düzenlenmesinde etkin rol oynamıştır. 2025 yılında da bu etkinliğin ajansımız katkısıyla gerçekleştirilmesinin etkinliğin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve Beyağaç'ın Karanlık Gökyüzü Parkı olması sürecine katkı sunması sebebiyle önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Çal Bağ Rotası Çalışmaları: 2023 ve 2024 yıllarında Çal Bağ Rotası'nın öne çıkartılması ve ilçenin bu değerli turizm türünden yararlanması için yerel paydaşlar ile toplantılar gerçekleştirilmiş, ilçede yapılması gerekenlerle ilgili bir yol haritası çıkartılmış, bu kapsamda projeler hayata geçirilmeye başlanmıştır. Ajansımız, 2025 yılında bağ rotasının ve Çal'ın yöresel ürünlerinin tanınırlığını artırmak için yerel paydaşlar ve Denizli'deki turizm profesyonelleriyle ortak tanıtım çalışması yapmayı planlamaktadır.

Aydın Antik Kentler Tanıtım Turu: Aydın'daki turizmin güçlendirilmesi için en önemli öge antik kentlerdir. Antik kentlerin tanıtımı için Aydın'daki turizm profesyonelleri ile yurtdışındaki arkeoloji dergilerinden yazarların katılım sağlayacağı bir tanıtım turu yapılması planlanmaktadır.

Antik Kent Arkeoloji ve Mimarlık Yaz Okulu: 2022 yılında Priene Antik Kenti'nde yaz okulu faaliyeti organize edilmiştir. Faaliyet, hem antik kentteki öğelerin dijital teknolojiler kullanılarak çalışılması, hem de kentin tanıtımı için faydalı olmuştur. Benzer bir etkinliğin 2025 yılında belediye,

kaymakamlık ve ticaret-sanayi odaları katılımıyla daha fazla paydaş içerecek şekilde hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Aydın Doğa Sporları Etkinliği: Dilek Yarımadası Milli Parkında sezon dışı spor organizasyonları yapılması konusu farklı zamanlarda Milli Parklar Bölge ve İl Müdürlükleri ile istişare edilmiş, potansiyel olduğu konusunda mutabık kalınmıştır. Milli parkta farklı sporlar için kullanılabilir alanlar, rotalar bulunmaktadır. Spor faaliyetleri konusunda artan farkındalık ve ilgi doğrultusunda yapılabilecek uluslararası bir triathlon organizasyonunun hem tanıtıma hem de sezon dışı ticari faaliyetlere katkısı olacağı değerlendirilmektedir. Yerel ve ulusal paydaşlar işbirliğinde organizasyonun planlanabileceği değerlendirilmektedir

Ayrıca antik kentlerin bilinirliğini artırmak ve tanıtımını sağlamak için dikkat çekici spor faaliyetleri ile kültür sanat etkinlikleri yapılması planlanmaktadır. Uygun yerler hususunda detaylı araştırma yapıldıktan sonra etkinlik çalışmalarına başlanacaktır. Bölgemizde sağlık turizmi, gastronomi turizmi, termal turizm, dalış turizmi vb. alternatif turizm alanlarında çeşitli çalışma gündemleri bulunmaktadır. Bu konularda gerekli araştırmalar yapılarak iş birliği çalışmaları söz konusu olacaktır. Ajansımız bu çalışmalara bölgenin gündeminde olan turizm türlerinden uzak kalmamak, bölgenin alternatif turizm potansiyelini bölge planı çerçevesinde yönlendirebilmek amacıyla iştirak etmektedir. Bu çalışmalarda çalışmanın içeriğine göre seçici olmakta ve içeriği belirleyici konumda olduğu takdirde etkinliğin koordinasyon kurulunda yer alarak etkinliğe katılım sağlamaktadır.

Bu faaliyet kapsamında 4.000.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.1.4.4.2. Destinasyonlara Yönelik Dijital Tanıtım Faaliyetleri

Alternatif turizm öğeleri ve aktivitelerinin tanıtımına yönelik dijital doküman, fotoğraf ve video materyalleri oluşturulacak, sosyal medya erişilebilirliği güçlendirilecektir. Bu tanıtım materyalleri sosyal medya platformları ve guneyegeturkiye.com tanıtım portalında da kullanılacak, portalın etkin kullanımı için ihtiyaç duyulan güncelleme, bakım ve yönetim süreçleri devam edecektir.

2021 yılında Muğla Spor Turizmi, 2023 yılında Buldan Konakları ve 2024 yılında Aydın Antik Kentleri tanıtım filmleri hazırlanmıştır. Bu filmlerin turizm tanıtımında kullanılması için dijital ortamlarda yayınlanması için girişimlerde bulunulacaktır. Ayrıca bölge turizminin tanıtımına katkı sağlamak amacıyla tematik dijital içerikler hazırlanacaktır.

Dalış turizminin tanıtımının yapılmasına yönelik iş birliği çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bu çalışmalar bölge içerisinde ve ajanslar arası koordinasyonla gerçekleştirilecektir. 2025 yılında dalış turizminin diğer ajanslarla geliştirilmesi amacıyla Ege Denizi ve Akdeniz'deki dalış noktalarının haritalandırılmasının yapılması planlanmaktadır. İlgili ajanslar arasında yapılacak toplantılar çerçevesinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Bu kapsamda 1.200.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.1.4.4.3. Turizm Ağlarına Katılım Çalışmaları

Ajans; Denizli Traverten Jeoparkı, Beyağaç Topuklu Yaylası Karanlık Gökyüzü Parkı, Yaratıcı Şehirler gibi çalışmaların içerisinde yer almaktadır. Bu kapsamda Ajans yönlendirici çalışmalar yapmaya devam edecektir.

Karanlık Gökyüzü Parkı çalışmaları 2023 yılından bu yana devam etmektedir. Bu kapsamda sponsorluk görüşmeleri ve lobi çalışmaları yapılmıştır. 2025 yılında Topuklu Yaylası'nın Karanlık Gökyüzü Parkı tescilini alması doğrultusunda çalışmalara devam edilecektir.

Bu faaliyet kapsamında UNESCO jeopark, UNESCO kültür mirası, slow food, karanlık gökyüzü parkı, yaratıcı şehirler vb. başvuruları yapacak ekiplerle bu uygulamaları halihazırda yapmış olan ekipler ziyaret edilerek toplantılar yapılacaktır.

Bu faaliyetler için 50.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.1.4.4.4. Alternatif Turizme Yönelik Dış Kaynaklı Fonlar

Bölgede yaygın olan geleneksel turizm modelinin dışında, yerel ve kültürel unsurları öne çıkaran alternatif turizm türlerinin geliştirilmesine yönelik yeni finansman kaynaklarının bulunması bölgede turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi için önem arz etmektedir. Bu doğrultuda Erasmus+, Horizon, COSME gibi programlar takip edilerek 2025 yılı içinde yayınlanabilecek çağrılara yönelik turizm projeleri geliştirilmesi planlanmaktadır. Proje yazımı aşamalarında danışmanlık hizmeti alımı gerçekleştirilebilecektir.

Bu kapsamda 50.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.1.4.5. Ajans Destekleri

2.1.4.5.1. 2025 Yılı Alternatif Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Programı

Sonuç odaklı programın amaçlarına hizmet etmesi ve alternatif turizmi destekler nitelikteki aktivitelerin güçlendirilmesi doğrultusunda; Güney Ege Bölgesi'nde alternatif turizm potansiyelinin harekete geçirilerek, bölgede konaklama yapan ziyaretçi sayısının ve ortalama konaklama sürelerinin artırılmasına yönelik 60.000.000 TL bütçeli bir mali destek programı uygulanması planlanmaktadır. Program; kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik tasarlanacak olup projelerle bölgenin doğal ve kültürel öğelerinin erişilebilirliğinin artırılarak destinasyon ve rotaların ön plana çıkarılması amaçlanmaktadır.

2.1.6. Program Süresi

Tablo 3: Program Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2024	2025	2026
Alternatif Turizm Atölyeleri			
Turizm Ağlarına Katılım Çalışmaları			
Alternatif Turizm Rotalarının Geliştirilmesi			
Alternatif Turizme Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları			

FAALİYETLER	2024	2025	2026
Alternatif Turizm Destinasyonlarında Tanıtım Organizasyonları			
Destinasyonlara Yönelik Dijital Tanıtım Faaliyetleri			
Alternatif Turizme Yönelik Dış Kaynaklı Fonlar			
Alternatif Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı			
Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar GÜdümlü Projesi			

2.1.7. İzleme ve Değerlendirme

SOP kapsamında yer alan faaliyetlere ilişkin 3 ayda bir genel sekreter başkanlığında birim başkanları ve program koordinatörleri toplantısı gerçekleştirilecektir. Toplantı öncesinde çalışma programında yer alan faaliyetlerden sorumlu birimler ilerlemelere ilişkin raporlarını sunacaklardır. Program izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki tüm çıktılar bir sonraki programlama aşamalarına veri sağlayacak, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanacaktır. İzleme ve değerlendirmeye ilişkin detaylar SOP yönetim planında yer alacaktır.

2.1.8 Bütçe Dağılımı

Tablo 4. Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar SOP Bütçe Dağılımı

Başlık	Faaliyet	2025 Yılı Bütçesi
İş Birliği ve Koordinasyon	Alternatif Turizm Atölyeleri	100.000
Araştırma ve Analiz	Alternatif Turizm Rotalarının Geliştirilmesi	1.000.000
Kapasite Geliştirme	Alternatif Turizme Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları	2.000.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Alternatif Turizm Destinasyonlarında Tanıtım Organizasyonları	4.000.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Destinasyonlara Yönelik Dijital Tanıtım Faaliyetleri	1.200.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Turizm Ağlarına Katılım Çalışmaları	50.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Alternatif Turizme Yönelik Dış Kaynaklı Fonlar	50.000
Ajans Destekleri	Alternatif Turizm KÖA Mali Destek Programı	60.000.000
Ajans Destekleri	Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar GÜdümlü Projesi	-

2.2. ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.2.1. Amaç

Programın genel amacı, üretim odaklı kooperatiflerin ve birliklerin rekabet gücünün geliştirilerek kırsal alanda gelir düzeyinin artırılmasıdır.

Programın Özel Amaçları

1. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi
2. İşleme, paketleme, depolama süreçlerinin iyileştirilmesi
3. Markalaşma ve pazarlama kapasitesinin artırılması
4. Verimlilik odaklı teknoloji ve dijitalleşme yatırımlarının artırılması

2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ülkemizdeki az gelişmiş yörelerin sürdürülebilir kalkınması, gelir dağılımındaki adaletin sağlanması gibi sorunların iyi organize olmuş, etkin işleyen bir kooperatifçilik mekanizması ile çözüme ulaşabileceği öngörülmektedir. Etkin işleyen bir kooperatifçilik ile kırsal bölgede yaşayan nüfusun geliri, istihdamı ve yaşam standardı artacak, dolayısıyla verimli çalışan kooperatifler bir yönüyle kırsal kesimden kentlere olan kontrolsüz göçün önünde bariyer görevi görecektir. Bu bağlamda On Birinci Kalkınma Planı'nda da ortak iş yapma kültürüne, sermaye birikimine ve gelir dağılımına olumlu katkıları açısından önem taşıyan kooperatifçiliğin geliştirilmesi ihtiyacı bulunduğu belirtilmektedir. Ayrıca plan döneminde bireylerin ve küçük işletmelerin ekonomik ve sosyal refaha katkılarını artırmak üzere kooperatifleşme faaliyetlerinin özendirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Ülkemizde kooperatifçiliğin yoğun olarak yapıldığı bölgelerden birisi olan TR32 Bölgesi'nde kooperatiflerin üretim, pazarlama, finansman ve yönetim süreçlerinde sıkıntılar yaşandığı gözlenmektedir. TR32 Düzey 2 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı'nda Üretici örgütlerinde dijital yetkinliklerin artırılması, Üretim odaklı kooperatiflerin üniversite, araştırma merkezi ve kamu kurumları ile ortak çalışmalar yürütülmesinin teşvik edilmesi, Küçük ölçekli tarımsal işletmelerin ve kadın girişimcilerin kooperatifleşmek suretiyle ölçek ekonomisinden yararlanmasının sağlanması ve Üretici örgütleri arasında ortaklık ve iş birliklerinin teşvik edilmesi tedbirleri yer almaktadır.

Ajansımız kooperatiflerin mevcut durumunun derinlemesine analizi, rekabet potansiyeli ve gelişme yönünün değerlendirilmesine yönelik olarak "Güney Ege Bölgesi'nde Üretim Odaklı Kooperatiflerin Mevcut Durumu ve Gelişme Stratejileri" çalışmasını hazırlamıştır. Tarımsal kalkınma kooperatifleri, su ürünleri kooperatifleri, küçük sanayi sitesi yapı kooperatifleri, küçük sanat kooperatifleri, üretim pazarlama kooperatifleri ve kadın girişimi işletme kooperatifleri çalışmanın kapsamını oluşturmuştur. Bölgemizdeki üretim odaklı kooperatiflerin yaklaşık %80'ini tarımsal kalkınma kooperatifleri oluştururken, %8'ini su ürünleri kooperatifleri oluşturmaktadır. Bölgede üretim

odaklı faaliyet gösteren ve 590 kooperatif içinden tabakalı örnekleme yaklaşımına göre 159 kooperatif yöneticisiyle görüşme olanağı bulunmuştur.

Türkiye’de, il/ilçe düzeyinde kooperatlflere yönelik gerçekleştirilen örnek bir mevcut durum analizi ve strateji çalışması niteliğinde olan çalışma, geniş kapsamlı bir anket uygulamasının yanı sıra kooperatif yöneticileri ile yapılan yüz yüze görüşmelerin sonuçlarını da içermektedir. Yapılan çalışma sonucunda bölgemizdeki kooperatiflerin, programın müdahale alanlarını oluşturacak aşağıdaki başlıklar altında sorunlarla karşılaştığı gözlenmiştir:

Yönetim ve Organizasyon Kapasitesi

- Tam zamanlı profesyonel çalışan oranının azlığı,
- Yönetim ve çalışanlar için alınan eğitimlerin azlığı,
- İş tanımları, iş planlarına ilişkin dokümantasyon eksikliği,
- Denetim mekanizmasının etkin çalışmaması

Güney Ege Bölgesi’nde Üretim Odaklı Kooperatiflerin Mevcut Durum Analizi ve Gelişme Stratejileri çalışması çıktıklarına göre kooperatiflerin yaklaşık %73’ünde organizasyon ya da yönetim şeması bulunmazken yaklaşık % 80’inde ise iş tanımları ve planlarına ilişkin dokümantasyonun bulunmadığı dikkat çekmektedir. Bu durum kooperatiflerin yönetim ve organizasyonundaki etkinlik sorununa işaret etmektedir. Bölgemizdeki üretim odaklı kooperatiflerin yöneticilerinin eğitim düzeyi incelendiğinde kooperatif başkanlarının %48,4’ünün ilkokul mezunu, %6,9’unun ise lisans mezunu olduğu görülmektedir. Aynı zamanda “son 3 yıl içerisinde yönetim ve çalışanlar için eğitim alan” kooperatifler, görüşülen kooperatiflerin yalnızca %34’ünü oluşturmaktadır.

Üretim Süreçleri:

- Soğuk hava ve depolama imkânlarının yetersizliği,
- Üretim yöntemi ve teknolojileri konusunda güncel bilgileri takip edememe,
- Üretimde yeni yöntemler kullanılamaması,
- Ürünleri işlenmiş ürüne dönüştürememe

Güney Ege Bölgesi’nde Üretim Odaklı Kooperatiflerin Mevcut Durum Analizi ve Gelişme Stratejileri çalışması çıktıklarına göre görüşülen kooperatifler içerisinde Muğla’da bulunan kooperatiflerin yaklaşık olarak % 9’u ve Aydın’da bulunan kooperatiflerin yaklaşık olarak % 7’si ürünlerini işlenmiş ürüne dönüştürmektedir. Denizli’de bulunan kooperatiflerin % 53’ü, Muğla’da bulunan kooperatiflerin % 39’u ve Aydın’da bulunan kooperatiflerin % 14’ü üretimlerini işlenmiş ürüne dönüştürmeyi planlamaktadır. Çalışma kapsamındaki kooperatiflerin % 9,4’ ü diğer kooperatlflere göre üretimde farklı bir yöntem kullandıklarını belirtmektedir.

Pazarlama Süreçleri:

- Pazarlama faaliyetlerinde kullanılan araçların yetersizliği,
- Dağıtım kanallarında komisyonculara bağımlılık,

- İhracat yapamama, marka ve coğrafi işaret eksikliği

Bölgemizde, ürünlerini işlenmiş ürüne dönüştüren kooperatiflerin % 80'i ürünlerin satışını doğrudan tüketiciye yapmaktadır. Ürünlerini işlenmiş ürüne dönüştürmeyen kooperatiflerin ise % 15,7'si satışını doğrudan tüketiciye yapmaktadır. Ürünlerinin satışını toptancıya yapan kooperatiflerin % 63'ü ürünlerin satışından kaynaklanan tahsilat sorunu yaşamaktadır. Yapılan saha çalışması verilerine göre TR32 Bölgesi'nde faaliyet sürdüren kooperatiflerin %1,4'ü ihracat yaptığını belirtmiştir.

Finansal Kapasite:

- Kredi/teşvik/hibe mekanizmalarından yararlanamama,
- Mevcut sermaye yetersizliği, banka kredilerinden yararlanamama,
- Tahsilat sorunları

Görüşme yapılan kooperatiflerin sadece %37'si devletin teşvik, kredi ya da hibe desteklerinden yararlanmıştır. Kooperatiflerin çoğunluğu finansman ihtiyacı için öz kaynaklarını kullanmakta, ikinci olarak da kamu bankalarını tercih etmektedirler. Görüşülen kooperatiflerin % 21'i mevcut sermayelerini yeterli bulurken, % 79'u sermayelerini yeterli bulmamaktadır. Görüşme yapılan kooperatiflerden sadece % 17'si son 3 yılda banka kredisi kullanmıştır ve çoğunlukla kamu bankaları tercih edilmiştir. Kooperatiflerin yaklaşık % 30'u ürünlerinin satışından kaynaklanan tahsilat sorunu yaşamaktadır. Bu doğrultuda; üretici örgütlerinde ortaya çıkan sorunlar ve bu sorunlara yönelik müdahale alanları doğrultusunda "Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi" Sonuç Odaklı Programı tasarlanmıştır.

SOP kapsamında en önemli risk, üretim odaklı kooperatif ve birliklerin kurumsal kapasitesinin zayıf olmasıdır. Bu doğrultuda Ajans tarafından verilecek eğitim ve danışmanlıklarla, üst birlikler ve çatı kuruluşların katkı ve yönlendirmeleriyle risklerin bertaraf edilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2021-2023 yıllarını kapsayan "Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi" sonuç odaklı programı kapsamında 2020 Yılında Kooperatif ve Birliklerin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı ile 32 projeye 13 Milyon TL destek sağlanmıştır. Ayrıca bölgedeki üretici örgütlerine yönelik 128 kooperatife kapasite geliştirme eğitimleri hizmeti sunulmuştur. 225 kooperatif üyesine kooperatiflere yönelik devlet destekleri ile ilgili bilgilendirme gerçekleştirilmiştir. 40 kooperatif üyesine yönelik iyi uygulamaların tanıtımı kapsamında teknik gezi düzenlenmiştir. 9 kooperatife ulusal pazara erişim sağlanması amacıyla çalışma yürütülmüştür. 11 kooperatifin Yörex Fuarına katılımı desteklenmiştir. 4 kooperatife yönetim danışmanlığı programı kapsamında mentörlük hizmeti sunulmuştur. Son olarak güdümlü proje desteği kapsamında Apiterapi Ürünleri İşleme Merkezi, Yerelde Kırsal Kalkınma Modeli: Aydın ve İzmir İllerinde Bulunan Pamuk Üreticilerine Yönelik Lisanslı Depo Kurulumu Güdümlü Projeleri yürütülmektedir.

2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 5: Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi SOP Sonuç Hedefleri

#	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	Birimi	Hedef	Kaynak
1	Üretim Süreçlerine İşleme ve Paketleme Sürecini Ekleyen Koop/Birlik Sayısı	Adet	50	GEKA Faaliyet Raporu
2	İşleme ve Paketleme Süreçlerini İyileştiren Kooperatif/Birlik Sayısı	Adet	20	GEKA Faaliyet Raporu
3	E-ticaret platformlarında satışa başlayan Kooperatif / Birlik Sayısı	Adet	30	GEKA Faaliyet Raporu
4	Program döneminde dijitalleşme yatırımı yapan kooperatif sayısı	Adet	3	GEKA Faaliyet Raporu

Tablo 6: Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi SOP Çıktı Hedefleri

Çıktı Göstergesi	Birim	Planlanan Hedef	2025 Hedef	Planlanan Tamamlanma Dönemi
Gerçekleştirilen Kırsal Kalkınma Toplantı Sayısı	Adet	6	3	2026
Yayımlanan Yöresel Ürün Analiz Rapor Sayısı	Adet	4	2	2026
Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi kapsamında Görüşülen Kooperatif ve Birlik Sayısı	Adet	30	30	2025
Aydın İlinde İklim Değişikliği ve Çevre Sorunlarının Tarım Ürünlerine Etkisi Çalışması Kapsamında Yapılan Görüşme Sayısı	Adet	10	10	2025
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Gerçekleştirilen Eğitimlere Katılımcı Sayısı	Adet	90	45	2026
Tanıtım/ Markalaşma Çalışmaları Gerçekleştirilen Yöresel Ürün Sayısı	Adet	6	3	2026
Markalaşma Çalışmalarına Katılım Sağlayan Kooperatif Sayısı	Adet	4	2	2026
Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Sayısı	Adet	1	-	2026
Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı Kapsamında Sözleşme İmzalanan Kooperatif Sayısı	Adet	10	-	2026
Güdümlü Proje için yapılan ödeme sayısı (Yerelde Kırsal Kalkınma Modeli: Muğla)	Adet	3	1	2026
Apiterapi Ürünleri İşleme Merkezi Güdümlü Projesi Nihai Rapor Sayısı	Adet	1	1	2024
Geliştirilen Yeni Güdümlü Proje Sayısı	Adet	1	-	2026

2.2.4. Proje ve Faaliyetler

2.2.4.1. İş Birliği ve Koordinasyon

2.2.4.1.1. Kırsal Kalkınma Yönetişim Ağı

Kırsal kalkınma yönetişim ağı ile kaymakamlıklar, il ve ilçe tarım müdürlükleri ve belediye başkanlıkları başta olmak üzere ziraat odaları, üretici birlikleri gibi paydaşlar bir araya getirilerek kırsal alanlardaki yöresel ürünlerin katma değerinin artırılmasına yönelik mevcut durum, ihtiyaçlar ve gelişmeler görüşülecektir. Kırsal alanlarda bu kapsamda yöresel ürün bazlı proje ve stratejilerin geliştirilerek uygulanması ve bu alanda işbirliklerinin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu faaliyet için 50.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.2.4.2. Araştırma ve Analiz

2.2.4.2.1. Yöresel Ürünlerin Katma Değerinin Artırılmasına Yönelik Analiz Çalışmaları

İlçelerde kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, katma değer artırılarak gelir düzeyinin yükseltilmesine katkı sağlamak üzere ekonomik değer taşıyan tarımsal ürünler, el sanatları gibi yöresel ürünlerin tespit edilmesi, harekete geçirilmesine yönelik saha araştırmaları, görüşmeler ve literatür taraması ile “Yöresel Ürün Analiz Raporları” oluşturulacaktır. Raporlarda ürünün değer zincirini çıkarmak ve katma değerini artırmaya yönelik yol haritaları oluşturmak amaçlanmaktadır. Yöresel ürüne özel ticarileştirme raporu, markalaşma stratejileri, yöresel ürün haritaları gibi çalışmalar bu kapsamda ele alınacaktır.

Faaliyet için 1.000.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.2.4.2.2. Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi

Kooperatiflerin üretim kapasitesi, üretim zamanı, ürün kalitesi gibi hususların netleştirilerek pazarlama güçlerinin artırılmasına yönelik bir analiz çalışması gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda kadın kooperatifleri, el sanatları kooperatifleri, tarımsal ürün kooperatifleri ele alınarak analiz edilecektir. Kooperatifler ziyaret edilerek ürün görsellerinin, ambalajlama ve markalaşma çalışmalarının, ürün çeşitlerinin, üretim kapasitesi ve satış yöntemleri gibi hususların incelenerek envanter haline getirilmesi planlanmaktadır. Çalışma ile birlikte yöresel ürünlerin markalaşmasına yönelik yapılacak faaliyetler için kooperatiflerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, yöresel ürünlerin markalaşmasına yönelik yol haritalarının ortaya konması sağlanacaktır. Söz konusu yol haritaları doğrultusunda üretici örgütlerinin ürünlerinin markalaşmasına yönelik adımlar atılacaktır.

Faaliyet bütçesi 30.000 TL olarak belirlenmiştir.

2.2.4.2.3 Aydın İlinde İklim Değişikliği ve Çevre Sorunlarının Tarım Ürünlerine Etkisi

Çalışma kapsamında ekonomisi tarım ve tarıma dayalı sanayiye dayanan, verimli tarım toprakları, tarımsal üretim çeşitliliği, organik tarım ve iyi tarım uygulamaları ile öne çıkan Aydın’da başta iklim değişikliği olmak üzere tarım sektörünün karşı karşıya kaldığı çevre ve diğer sorunların ele alınması amaçlanmaktadır. İklim değişikliği bir yandan var olan çevre sorunlarından kaynaklanmaktayken bir yandan da söz konusu sorunları çeşitlendirmekte ve/veya şiddetinin artmasına sebep olmaktadır. İklim değişikliği ile değişen koşullara hazırlık ve uyum ile tarım sektörünün karşı karşıya kaldığı diğer sorunların bertarafı için tarım sektöründeki ihtiyaç, sorun, mücadele yöntemleri ve öneri proje konularının ele alınması amaçlanmaktadır. Sektördeki paydaşlar ile yapılan görüşme ve analizler doğrultusunda mevcut durumun belirlenmesine ve proje önerilerinin geliştirilmesine yönelik bir çalışma ortaya konacaktır. İhtiyaç halinde danışmanlık ve mentörlük hizmetlerine başvurulması öngörülmektedir.

Faaliyet için 500.000 TL bütçe ayrılmıştır.

2.2.4.3. Kapasite Geliştirme

2.2.4.3.1. Kırsal Kalkınmaya Yönelik Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

Kırsal kalkınma toplantıları kapsamında ilçe ya da yörenin ihtiyaçlarına yönelik kültürel değerlerin ekonomik değerlere dönüştürülmesi, tarımsal üretim potansiyelinin geliştirilmesi, tarımda iklim değişikliğine uyum, tarıma dayalı sanayi, üretici örgütlerine yönelik eğitimler, dijital pazarlama, markalaşma, coğrafi işaretler, finansal okuryazarlık gibi çeşitli eğitimler ile kırsalda kapasitenin geliştirilmesine yönelik faaliyetler düzenlenecektir.

Ayrıca ilçelerde öne çıkan yöresel ürünlerin gelecek nesillere aktarılması, yenilikçi tasarımlar ile pazarlanması, yöresel motiflerin günümüze taşınmasına yönelik çırak yetiştirme programları, tasarım eğitimleri, yenilikçi ürün tasarımları, mentörlük gibi faaliyetler yürütülecektir. Bu faaliyet kapsamında ihtiyaç duyulması halinde başarılı örneklerin ve tecrübelerin paylaşılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda güzel sanatlar fakültelerinden öğrenciler, sanat akademileri, moda tasarım merkezleri gibi kurum ve kişilerle yöresel ürün bazında atölyeler düzenlenmesi, yeni tasarımlarla zamanın ruhunu yakalayarak ürünlerin katma değerinin ve pazar payının artırılması amaçlanmaktadır.

Aynı zamanda yöresel gıda ürünlerine yönelik üniversitelerin gastronomi bölümleri, gastronomi okulları veya ilgili uzmanlar ile atölyeler ve ar ge çalışmaları yapılarak yöreye özgü ürünlerle yeni tarifler geliştirilmesi ve geliştirilecek ürünlerin otel restoranlarında ve yerel restoranlarda menülere eklenmesi amaçlanmaktadır.

Eğitimler kapsamında kadın kooperatifleri ve kadınlara öncelik tanınarak 2025 yılı teması olan “Kadın istihdamı ve girişimciliği” önceliklendirilecektir.

Faaliyet için 2.000.000 TL bütçe ayrılmıştır.

2.1.4.3.2 Yöresel Ürünlerin Markalaştırılmasına Yönelik Faaliyetler

Kooperatiflerle ve üretici örgütleri ile yapılan anketler ve Kırsal Kalkınma Toplantıları doğrultusunda yöresel ürünlerin üretim kapasitesi, ürün kalitesi, üretim dönemi gibi hususlar göz önünde bulundurularak belirlenen ürün ve kooperatifler incelenecek ve markalaşma potansiyeli yüksek olan kooperatiflere yönelik ürün analizi, ürün tasarımı, ambalaj tasarımı, logo, web sitesi-katalog tasarımı gibi eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda ihtiyaç duyulan ürünlerin kooperatifler aracılığı ile ticarileştirilmesine, markalaşmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Faaliyet için 1.700.000 TL bütçe ayrılmıştır.

2.2.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

2.1.4.4.1. Yöresel Ürünlerin Pazar Payının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler

Yöresel ürünlerin pazar payının artırılması doğrultusunda kooperatif ürünleri başta olmak üzere, belirli alanlarda belirli süre aralıklarında yöresel ürünlerin satışına yönelik stantların oluşturulması amaçlanmaktadır. Yöresel ürünlerin e-ticaret sitelerinde satışına yönelik işbirliği ve çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.

Bununla birlikte bölge illeri başta olmak üzere önemli turizm destinasyonlarında işbirliğine açık ve büyük yerleşkeli 5 yıldızlı otellerde yöresel ürünlere yönelik tasarlanacak konsept demonstrasyon ve satış alanları oluşturulacaktır. Bu alanlarda sosyal satın alma modeli uygulanarak kadın kooperatifleri gibi yöresel ürün üreticilerinin ürünlerine yer verilecektir. Bu şekilde ürünlerin tanıtımının yapılması ile yurt içi ve yurt dışı pazarda yer bulması hedeflenmektedir.

Ayrıca B2B etkinlikler ile birlikte kırsal alanlarda öne çıkan kooperatif ürünleri turizm sektörü gibi ilgili sektörler ile bir araya getirilerek iş ortaklıkları kurulması ve pazar payının artırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir. Bölgedeki arıcılık ürünleri, tıbbi aromatik ürünler, incir, zeytinyağı gibi markalaşma potansiyeli yüksek yöresel ürünlerin tanıtımı ve istişaresine yönelik toplantılar ve çalıştaylar gerçekleştirilecektir.

Yörex Fuarı başta olmak üzere ulusal düzeyde yöresel ürünlere yönelik etkinlikler takip edilerek bölge ürünlerinin tanıtımı ve pazar payının artırılmasına yönelik faaliyetler sürdürülecektir.

Faaliyet için 1.000.000 TL bütçe ayrılmıştır.

2.1.4.4.2. Yöresel Ürünlere Yönelik Dış Kaynaklı Fon Çalışmaları

Bölgede kırsal alanlarda geliştirilecek projelerin dış kaynaklı fonlar ile gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. AB ve diğer dış kaynaklı fonlar kapsamında ilan edilen hibe fonlarından, yöresel ürünlerin sürdürülebilir üretimi, katma değerli ürünlere dönüştürülmesi, yöresel değerlere ilişkin potansiyelin harekete geçirilmesi için altyapı, tanıtım, farkındalık, eğitim ve girişimciliği destekleyecek projelerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetler yapılacaktır. Bu kapsamda proje yazma faaliyetleri Ajans uzmanlarımız tarafından gerçekleştirilecek olmakla birlikte ihtiyaç durumunda danışmanlık desteği alınacaktır.

Bu faaliyet kapsamında öngörülen bütçe miktarı 50.000 TL'dir.

2.1.4.4.3 Üretici Örgütleri GÜdümlü Proje Geliştirme Faaliyetleri

Bölgede üretici örgütlerinin; yöresel ürünlerin katma değerinin artırılması, ürünlerinin ticarileştirilmesi ve markalaştırılması, kooperatiflerin yeşil ve dijital dönüşümü gibi hususlara yönelik proje geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Kırsal Kalkınma Yönetişim Ağı, Ürün Analiz Raporları ve Üretici Örgütleri Envanteri kapsamında ortaya çıkacak proje önerilerinin projelendirilmesi ve gerekli görüldüğü takdirde fizibilite çalışmalarının yapılması için 1.000.000 TL bütçe öngörülmüştür.

Bununla birlikte 2024 yılı Yerelde Kırsal Kalkınma Modeli: Muğla GÜdümlü Projesi toplam ödemesi 10.000.000 TL olarak öngörülmektedir.

2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 7: Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi SOP Zaman Planlaması

Faaliyetler	2024	2025	2026
Kırsal Kalkınma Yönetişim Ağı			
Yöresel Ürünlerin Katma Değerinin Artırılmasına Yönelik Analiz Çalışmaları			
Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi			
Aydın İlinde İklim Değişikliği ve Çevre Sorunlarının Tarım Ürünlerine Etkisi			
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Kapasite Geliştirme Faaliyetleri			
Yöresel Ürünlerin Pazar Payının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler			
Yöresel Ürünlerin Markalaştırılmasına Yönelik Faaliyetler			
Yöresel Ürünlere Yönelik Dış Kaynaklı Fon Çalışmaları			
Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı			
Yerelde Kırsal Kalkınma Modeli: Muğla GÜdümlü Projesi			
Apiterapi Ürünleri İşleme Merkezi GÜdümlü Projesi			
2026 Yılı Üretici Örgütleri GÜdümlü Projesi			

2.2.6. İzleme ve Değerlendirme

SOP kapsamında yer alan faaliyetlere ilişkin 3 ayda bir genel sekreter başkanlığında birim başkanları ve program koordinatörleri toplantısı gerçekleştirilecektir. Toplantı öncesinde çalışma programında yer alan faaliyetlerden sorumlu birimler ilerlemelere ilişkin raporlarını sunacaklardır. Program izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki tüm çıktılar bir sonraki programlama aşamalarına veri sağlayacak, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanacaktır. İzleme ve değerlendirme sürecine ilişkin detaylar SOP yönetim planında yer almaktadır.

2.2.7 Bütçe Dağılımı

Tablo 8. Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi SOP Bütçe Dağılımı

Başlık	Faaliyet	2025 Yılı Bütçesi
İş Birliği ve Koordinasyon	Kırsal Kalkınma Yönetişim Ağı	50.000
Araştırma ve Analiz	Yöresel Ürünlerin Katma Değerinin Artırılmasına Yönelik Analiz Çalışmaları	1.000.000
Araştırma ve Analiz	Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi	30.000
Araştırma ve Analiz	Aydın İlinde İklim Değişikliği ve Çevre Sorunlarının Tarım Ürünlerine Etkisi	500.000
Kapasite Geliştirme	Kırsal Kalkınmaya Yönelik Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	2.000.000
Kapasite Geliştirme	Yöresel Ürünlerin Markalaştırılmasına Yönelik Faaliyetler	1.700.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yöresel Ürünlerin Pazar Payının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler	1.000.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yöresel Ürünlere Yönelik Dış Kaynaklı Fon Çalışmaları	50.000
Ajans Destekleri	Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı	-
Ajans Destekleri	Apiterapi Ürünleri İşleme Merkezi GÜdümlü Projesi	-
Ajans Destekleri	Yerelde Kırsal Kalkınma Modeli: Muğla GÜdümlü Projesi	6.000.000
Ajans Destekleri	2026 Yılı Üretici Örgütleri GÜdümlü Projesi	1.000.000

2.3. İMALAT SANAYİNDE YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.3.1. Amaç

İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm Programının amacı, bölgede dijitalleşme, verimlilik ve sürdürülebilir üretim kapasitesinin öne çıkan sektörlerde (tekstil ve giyim ürünleri, makine ve teçhizat, gıda ve içecek ürünleri imalatı) artırılmasıdır. Bu kapsamda başta Büyük Menderes Havzasında yer alan sanayi işletmeleri olmak üzere bölgedeki işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümü hedeflenmektedir.

Programın Özel Amaçları

1. Özel Amaç 1: Sanayi işletmelerinin dijital yetkinliklerinin artırılması
2. Özel Amaç 2: Su, enerji ve hammadde verimliliğinin artırılması
3. Özel Amaç 3: Endüstriyel kirliliğin önlenmesi

2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İmalat sektöründe dijitalleşme, verimlilik artışları ile değer zincirinin her aşamasında fayda yaratma potansiyeli taşımaktadır. Dijital teknolojiler kârlılığın, verimliliğin ve kalitenin üst seviyelere çıkarılmasında önemli teknolojiler olarak görülmektedir. Dijital teknolojiler birçok işin otonom bir şekilde yapılabilmesine olanak sağlamakla birlikte ek istihdam olanakları da sunmaktadır. Dijitalleşme alanında gelişmiş bölgeler ve işletmeler önemli fırsatlardan istifade ederken henüz dijitalleşme sürecinde ilerleme sağlayamamış bölgeler ve işletmeler ise önemli tehditler ile karşı karşıyadır. Bu kapsamda verimlilik artışı sağlamak ve istihdam piyasasına yönelik politika geliştirmek isteyen bölgeler dijital dönüşüme ilişkin stratejileri bölgesel kalkınma politikalarına entegre etmektedirler. Bu entegrasyon için ise yerel düzeyde kapsamlı verilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) iş birliği ile 2021 yılında gerçekleştirilen “İmalat Sanayi İşletmelerinde Kurumsallaşma ve Dijitalleşme Düzeyinin Belirlenmesi Araştırması” kapsamında tekstil ürünleri imalatı, gıda ürünleri imalatı, giyim eşyaları imalatı ve makina imalatı olmak üzere öne çıkan 4 sektörde yer alan toplam 301 işletmeye uygulanan web tabanlı anket kapsamında aşağıdaki başlıklar altında farklı değişkenlere ilişkin sonuçlar elde edilmiştir:

- Dijitalleşme Stratejisi ve Dijitalleşme Çabası
- Dijitalleşmeye Yönelik İnsan Kaynağı
- Dijital Olgunluk
- Dijital Sistemlerin/Teknolojilerin Kullanımı ve Yatırım Yapılması Planlanan Alanlar
- Dijitalleşme Sürecinde İşletmeyi Zorlayabilecek Konular

Araştırmada somut bir dijitalleşme stratejisi mevcut olan işletme sayısının düşük seviyede olduğu görülmekle birlikte henüz strateji çalışmalarına başlamayan işletmelerin büyük çoğunluğunun dijitalleşme çabası içerisinde olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçları dijitalleşme sürecinde

işletmelerin önemli bir kısmının insan kaynaklarının yeterliliği noktasında sıkıntı yaşayacağını göstermiştir. Ciro ve çalışan sayısı bakımından büyük ölçekli işletmelerin insan kaynağı bakımından görece daha az sorun yaşayacağı görülmüştür. Nitekim dijitalleşme sürecinde işletmeleri en çok zorlayacak hususlara ilişkin olarak işletmeler bütçe ve insan kaynaklarının yetersizliğini öne sürmüştür. Çalışma kapsamında işletmelerin dijital olgunluk düzeyi de belirlenmiş ve yüksek dijital olgunluk düzeyine sahip işletmelerin toplam işletmeler içerisindeki payının yalnızca yüzde 5 olduğu görülmüştür. Araştırma kapsamındaki işletmelerin belirli bir ölçeğin üzerinde olması dikkate alındığında araştırma sonuçlarının TR32 Düzey 2 Bölgesindeki işletmelerin dijitalleşme düzeyinde üst grubu tanımladığı, diğer işletmelerin dijitalleşme düzeyinin daha da geride olabileceği değerlendirilmektedir. Elde edilen veriler kapsamında sektörler arasında karşılaştırma olanağı elde edilmiş olup bölgede tekstil sektörünün, giyim, gıda ve makine imalatı sektörlerine kıyasla dijital olgunluk düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yeşil ve Dijital Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı'nın ilk bileşeni olan dijitalleşme kapsamında kapasite geliştirme ve farkındalık etkinliklerinin düzenlenmesi, mentörlük desteği sağlanması, işgücü yetiştirme programları düzenlenmesi, faizsiz kredi desteği sağlanması gibi fonksiyonlar ile bölgedeki sanayi işletmelerinin dijitalleşme düzeyinin artırılması hedeflenmektedir.

Büyük Menderes Nehri Havzası, Türkiye'nin önemli sulak alanlarından biri olarak biyoçeşitlilik, su kaynakları ve yerel ekonomik faaliyetler açısından hayati bir rol oynamaktadır. Ancak bu bölgedeki sanayi işletmeleri, su tüketimi ve kirliliğiyle bu ekosistem üzerinde baskı oluşturabilmektedir. Özellikle tekstil sektörü gibi sanayi dalları, büyük miktarda su kullanmakta ve kimyasal atıklar üretmektedirler. Bu durum, bölgenin sürdürülebilirliği açısından risk oluşturmakla birlikte, su verimliliği ve kirliliğin azaltılması, hem işletmelerin hem de çevrenin geleceği için kritik bir adımdır.

Sanayi işletmelerinin su ve enerji verimliliği konularında önlem alması, bu bölgenin ekosistemi üzerinde olumlu etkiler yaratacaktır. Su verimliliği önlemleri, su kaynaklarının daha etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayarak hem işletme maliyetlerini düşürecek hem de su kaynaklarını koruyacaktır. Aynı zamanda kimyasal madde kullanımının kontrol altına alınması ve atık yönetiminin geliştirilmesi, nehir ve çevresindeki su kaynaklarının kirliliğini azaltacaktır. Bu, bölgenin su kalitesini ve ekosistem sağlığını iyileştirmek için önemlidir.

Havzadaki sanayi işletmeleri, enerji tüketimi açısından büyük bir rol oynamaktadır. Enerji tasarruflu ekipmanların kullanılması ve üretim süreçlerinin gözden geçirilmesi, işletmelerin enerji maliyetlerini azaltacak ve çevresel etkilerini minimize edebilecektir. Aynı zamanda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, bölgenin karbon ayak izini azaltabilir ve iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunabilir. Sürdürülebilir üretim süreçleri ve atık yönetimi uygulamaları ise doğal kaynakların korunmasına yardımcı olarak bölgenin uzun vadeli sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır.

Büyük Menderes Nehri Havzası'ndaki sanayi işletmeleri, su ve enerji verimliliğini artırarak, kirliliği azaltarak ve sürdürülebilir üretim sağlayarak bu değerli ekosistemi koruma ve sürdürülebilirliğe katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Su ve enerji verimliliği önlemleri, ekosistem sağlığını iyileştirebilir ve su kaynaklarını koruyabilir. Aynı zamanda enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kullanımı, çevresel sürdürülebilirliği artırırken işletmelere rekabet avantajı kazandırabilir. Bu çabalar, sadece sanayi işletmelerinin değil, aynı zamanda Büyük Menderes Nehri Havzası'nın sürdürülebilirliği için de kritik bir öneme sahiptir.

Bu çerçevede Yeşil ve Dijital Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının Yeşil Dönüşüm bileşeni kapsamında imalat sanayi işletmelerinde yeşil dönüşüm eğilimlerinin araştırılması, endüstriyel simbiyoz olanaklarının belirlenmesi, verimlilik ve yeşil dönüşüm temalı farkındalık etkinlikleri düzenlenmesi, yönetim danışmanlığı programı ile mentörlük sağlanması, faizsiz kredi desteği ile yatırımların teşvik edilmesi ile bölgede üretim süreçlerinde verimliliğin artırılması ve kirliliğin önlenmesi hedeflenmektedir.

2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program kapsamında hedeflenen sonuç ve çıktılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9: İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm SOP Sonuç Göstergeleri

Amaç	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Dijital Dönüşüm Eğitim/Danışmanlığı Alan İşletme Sayısı	Adet	50	Anket çalışması ve idari kayıtlar
2	Dijital Dönüşüm Yatırımı Yapan İşletme Sayısı	Adet	20	Anket çalışması ve idari kayıtlar
3	Yeşil Dönüşüm Eğitim/Danışmanlığı Alan İşletme Sayısı	Adet	20	Anket çalışması ve idari kayıtlar
4	Yeşil Dönüşüm Yatırımı Yapan İşletme Sayısı	Adet	20	Anket çalışması ve idari kayıtlar

Tablo 10: İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm SOP Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergesi	Birim	SOP Hedef	2025 Hedef	Tamamlanma Dönemi
Gerçekleştirilen Sanayi Yönetişim Ağı Toplantı Sayısı	Adet	6	3	2026
Sektörlerin Rekabetçiliğini Artırmaya Yönelik Gerçekleştirilen Analiz ve Strateji Raporu Sayısı	Adet	2	1	2026
Sanayide Dönüşüm Eğitim Programlarına Katılım Sağlayan İşletme Sayısı	Adet	60	30	2026
Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliği Eşleştirme Sayısı	Adet	10	10	2025
Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi Rapor Sayısı	Adet	1	1	2025
Hazırlanan Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Sayısı	Adet	2	1	2026
Yönetim Danışmanlığı Desteği Alan İşletme Sayısı	Adet	40	40	2026
Geliştirilen GÜdümlü Proje Sayısı	Adet	1	-	2026

2.3.4. Proje ve Faaliyetler

2.3.4.1. İşbirliği ve Koordinasyon

2.3.4.1.1. Güney Ege Sanayi Yönetişim Ağı

Sonuç odaklı programın başarıya ulaşması büyük oranda bölgedeki paydaşların etkin iş birliğine bağlıdır. Bu doğrultuda sektörlerin mevcut sorunları, fırsatları ve eğitim ile danışmanlık ihtiyaçları belirlenecektir. Toplantıların temel amacı, sanayi sektörlerinde ortaya çıkan ortak sorunları belirlemek, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme süreçlerinde yaşanan zorluklara çözüm bulmak ve ihracat kapasitelerini artıracak eğitim ve danışmanlık ihtiyaçlarını tespit etmektir. Bu toplantılarla, sektörel farkındalık artırılacak ve işletmelerin ortak sorunlarına daha etkin çözümler üretilecektir. Toplantılar sırasında elde edilen bilgiler sektörlerin mevcut durumu ve ihtiyaçları üzerine derinlemesine analizler yapılmasını kolaylaştıracaktır. Kapasite Geliştirme faaliyetlerine yön vererek, işletmelerin belirlediği ihtiyaçlara uygun eğitim programları ve danışmanlık hizmetleri sunulmasına rehberlik edecektir.

Bu faaliyet kapsamında 50.000 TL harcama öngörülmektedir.

2.3.4.2. Araştırma ve Analiz

2.3.4.2.1. Sektörlerin Rekabetçiliğini Artırmaya Yönelik Analiz ve Stratejilerin Geliştirilmesi

Günümüzde rekabetçi piyasa dinamikleri, sanayi sektörlerini Endüstri 4.0, AB Yeşil Mutabakatı ve çeşitli yenilik stratejilerini takip etmeye zorlamaktadır. Dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve yenilik faaliyetlerinin kısa vadede imalat sanayi için isteğe bağlı bir tercih değil; mutlak bir öncelik haline gelmesi kaçınılmazdır. Sektörlerin ihtiyaç duyduğu dönüşüm faaliyetlerinin, analiz edilmesi ve gerekli stratejilerin belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda bölgede öne çıkan sektörlerin rekabet gücünün artırılmasına yönelik tematik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Faaliyet kapsamında aşağıda belirtilen başlıklar ve benzeri çalışmalar gerçekleştirilecektir:

Yeşil Dönüşüm / SKDM Uyum Araştırması: Yeşil Dönüşüm / SKDM (Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması) Uyum Araştırması, Güney Ege Bölgesi'ndeki öncelikli sektörlerin SKDM kapsamındaki düzenlemelere ne derece uyumlu olduklarını belirlemek amacıyla hazırlanacak bir çalışmadır. Bu çalışma, sektörlerin yeşil dönüşüm süreçlerini takip edecek ve işletmelerin karbon salınımı, enerji verimliliği, sürdürülebilirlik uygulamaları gibi konularda hangi seviyede olduğunu gösterecektir. Bu faaliyetin temel amacı, bölgedeki işletmelerin SKDM'ye uyum sağlama kapasitelerini ölçmek ve bu süreçte karşılaşılabilecekleri engelleri tespit etmektir. Aynı zamanda, bu uyum sürecinin hızlandırılması için gerekli eğitim ve danışmanlık ihtiyaçları belirlenecektir. Çalışma Sanayi Odaları ve Ticaret Odaları ile işbirliği içerisinde hazırlanacaktır.

Bu faaliyet için 1.000.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.3.4.2.2. Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi

Güney Ege Bölgesi'nin sanayi sektörlerinin dijital dönüşüm ve rekabet gücünü artırmada bilişim sektörü kritik bir role sahiptir. Ancak bölgedeki bilişim sektörü firmalarının mevcut durumu, kapasiteleri ve ihtiyaçlarına ilişkin güncel ve kapsamlı bir bilgi eksikliği bulunmaktadır. Bu çalışma kapsamında, bölgedeki yazılım/bilişim firmalarının faaliyet alanları, teknik kapasiteleri, altyapı

yeterlilikleri, insan kaynakları ve rekabetçilik düzeyleri değerlendirilecektir. Ayrıca firmaların karşılaştıkları zorluklar ve ihtiyaç duydukları destek alanları belirlenecek, sanayi sektörlerinin dijitalleşme süreçlerinde sağladıkları katkılar analiz edilecektir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular bir rapor halinde sunulacaktır. Çalışmanın çıktıları, yazılım firmalarının mevcut eksiklerini gidermek ve rekabetçiliklerini artırmak için yol haritaları oluşturulmasına olanak sağlayacaktır. Ayrıca, sanayi sektörü ile yazılım sektörü arasında güçlü bir bağ kurulmasına katkıda bulunacaktır.

Bu faaliyet için 150.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.3.4.3. Kapasite Geliştirme

2.3.4.3.1. İşletmelerin Rekabetçi Dönüşümüne Yönelik Eğitim Programları

Sanayi işletmelerine yönelik düzenlenecek eğitim programlarının temel amacı, Güney Ege Bölgesindeki sanayi sektörünün dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve ihracat kapasitesini artırarak rekabet gücünü yükseltmektir. Bu eğitimlerle, sanayi işletmelerinin yerel ve küresel pazarlarda sürdürülebilir büyümeyi yakalaması ve ihracatta güçlenmesi hedeflenmektedir. Programlar, işletmelerin yeşil dönüşüm, ihracat gibi süreçlerinin iyileştirilmesi gibi konuları içerecektir. Eğitim programları Sanayi Odası ve Ticaret Odası gibi kurumlarla işbirliği içerisinde yürütülecektir.

Sanayi Sektörlerinde Temiz Üretim Eğitimleri: Sanayi Sektörlerinde Temiz Üretim Eğitimleri, Güney Ege Bölgesi'ndeki tekstil, ana metal ve gıda sanayi işletmelerine yönelik düzenlenecek kapsamlı eğitim programlarıdır. Eğitimlerde, temiz üretim teknikleri, çevresel etkilerin azaltılması, kaynak verimliliği ve atık yönetimi gibi konular ele alınacaktır. Katılımcılar, temiz üretim yöntemlerini öğrenerek, bu yöntemlerin kendi üretim süreçlerine nasıl entegre edileceğini uygulamalı olarak görecektir. Eğitim programları, uzman eğitmenler tarafından verilecek olup, sektör spesifik örnekler ve başarı hikâyeleri ile desteklenecektir. Bu faaliyet, sanayi işletmelerinin çevresel sürdürülebilirliğini artırarak temiz üretim uygulamalarını yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. Eğitimler, işletmelerin maliyetlerini düşürmelerine, çevresel etkilerini azaltmalarına ve rekabet avantajı elde etmelerine yardımcı olacaktır.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve Karbon Ayak İzi Hesaplama Eğitimleri: Sanayi işletmelerine yönelik düzenlenecek bu eğitimler, Avrupa Birliği'nin Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) ve karbon ayak izi hesaplama süreçleri hakkında farkındalık oluşturmayı amaçlamaktadır. Eğitim programında, işletmelerin SKDM'ye uyum sağlaması için atması gereken adımlar ve karbon ayak izi hesaplama yöntemleri detaylı şekilde ele alınacaktır. Katılımcılar, ihracat yaptıkları pazarlarda karbon düzenlemelerinin etkilerini anlamının yanı sıra, bu düzenlemelere uyum sağlamanın sağlayacağı rekabet avantajını kavrayacaklardır. Eğitim içerikleri; karbon ayak izi hesaplama yöntemleri, veri toplama ve raporlama süreçleri, SKDM'nin hukuki ve teknik boyutları ile maliyet yönetimi stratejilerini kapsamaktadır. Programda ayrıca sektörel bazda örnekler ve uygulamalı çalıştaylarla katılımcıların öğrendiklerini üretim süreçlerine entegre edebilmeleri sağlanacaktır.

Bu eğitimler, sanayi işletmelerinin karbon emisyonlarını azaltarak çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sunmalarına, ihracatta karşılaşılabilecekleri karbon vergisi maliyetlerini düşürmelerine ve uluslararası piyasalarda daha güçlü bir konum elde etmelerine olanak tanıyacaktır. Eğitimler, uzmanlar tarafından, Sanayi Odası ve Ticaret Odası gibi paydaşlarla işbirliği içinde gerçekleştirilecektir.

Bu faaliyet kapsamında 1.000.000 TL bütçe ayrılmıştır.

2.3.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

2.3.4.4.1 Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliği

Bölgedeki sanayi işletmelerinin yeşil ve dijital dönüşümüne katkı sağlamak amacıyla düzenlenecek Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliğinde, yerel yazılım firmaları ile sanayi sektörü temsilcileri buluşturulacaktır. Etkinlik, yazılım firmalarının ürünlerini tanıtacağı ve sanayi işletmeleriyle birebir eşleşmelerin yapılacağı bir platform sunmayı hedeflemektedir. Böylece dijitalleşme ve sürdürülebilirlik odaklı çözümlerin, öne çıkan sektörlerde rekabetçiliği artıracak şekilde hayata geçirilmesi öngörülmektedir. Aynı zamanda, bölge dışından temin edilen yazılım ürünlerinin bölge içinden karşılanması sağlanarak yerel yazılım ekosistemi desteklenecektir.

Faaliyet için 150.000 TL bütçe öngörülmektedir.

2.3.4.4.2 Dış Kaynaklı Fonlar

AB ve diğer dış kaynaklı fonlar kapsamında ilan edilen hibe fonlarından, bölgenin dijital ve yeşil dönüşümünün sağlanması için altyapı, tanıtım, farkındalık, eğitim ve girişimciliği destekleyecek projelerin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Bu kapsamda proje yazma faaliyetleri Ajans uzmanlarımız tarafından gerçekleştirilecek olmakla birlikte ihtiyaç durumunda danışmanlık desteği alınacaktır.

Bu kapsamda bütçeden 50.000 TL bütçe ayrılmıştır.

2.3.4.5. Ajans Destekleri

2.3.4.5.1. 2025 Yılı İmalat Sanayi İşletmelerine Yönelik Yönetim Danışmanlığı Alternatif Destek Programı

Sanayi işletmelerinin dijitalleşme, verimlilik, sürdürülebilirlik ve ihracat alanlarında gelişim sağlaması amacıyla uygulanacak program kapsamında işletmelere yönetim danışmanlığı desteği sağlanacaktır. Model Fabrika, TÜBİTAK gibi kurumların çözüm ortağı olabileceği program kapsamında 25.000.000 TL bütçe öngörülmüştür.

2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 11: Program Süresi ve Zaman Planlaması

İMALAT SANAYİDE YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM	2024	2025	2026
Güney Ege Sanayi Yönetişim Ağı			
Sektörlerin Rekabetçiliğini Artırmaya Yönelik Analiz ve Stratejilerin Geliştirilmesi			
İşletmelerin Rekabetçi Dönüşümüne Yönelik Eğitim Programları			
Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliği			
Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi			

Dış Kaynaklı Fonlar			
2025 Yılı İmalat Sanayi İşletmelerine Yönelik Yönetim Danışmanlığı Alternatif Destek Programı			
Güdümlü Proje			
2026 Yılı İmalat Sanayi İşletmelerine Yönelik Yönetim Danışmanlığı Alternatif Destek Programı			

2.3.6. İzleme ve Değerlendirme

SOP kapsamında yer alan faaliyetlere ilişkin 3 ayda bir genel sekreter başkanlığında birim başkanları ve program koordinatörleri toplantısı gerçekleştirilecektir. Toplantı öncesinde çalışma programında yer alan faaliyetlerden sorumlu birimler ilerlemelere ilişkin raporlarını sunacaklardır. Program izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki tüm çıktılar bir sonraki programlama aşamalarına veri sağlayacak, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanacaktır.

2.3.7 Bütçe Dağılımı

Tablo 12. İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm SOP Bütçe Dağılımı

Başlık	Faaliyet	2025 Yılı Bütçesi
İşbirliği ve Koordinasyon	Güney Ege Sanayi Yönetişim Ağı	50.000
Araştırma ve Analiz	Sektörlerin Rekabetçiliğini Artırmaya Yönelik Analiz ve Stratejilerin Geliştirilmesi	1.000.000
Araştırma ve Analiz	Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi	150.000
Kapasite Geliştirme	İşletmelerin Rekabetçi Dönüşümüne Yönelik Eğitim Programları	1.000.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Dış Kaynaklı Fonlar	50.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliği	150.000
Ajans Destekleri	2025 Yılı İmalat Sanayi İşletmelerine Yönelik Yönetim Danışmanlığı Alternatif Destek Programı	25.000.000
Ajans Destekleri	Güdümlü Proje	-
Ajans Destekleri	2026 Yılı İmalat Sanayi İşletmelerine Yönelik Yönetim Danışmanlığı Alternatif Destek Programı	-

3. KURUMSAL GELİŞİM

3.1. Faaliyetler

3.1.1. Kapasite Geliştirme

3.1.1.1. Hizmet İçi Eğitimler

Ajans personelinin kişisel gelişim, uzmanlık ve uyum niteliklerinin artırılmasına önem verilmektedir. Bu doğrultuda ajans personeli tarafından talep edilen konular ve ajans faaliyetleri sırasında ortaya çıkan ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak 2025 yılı içerisinde alınması planlanan eğitimler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 13: Hizmet İçi Eğitimler

Eğitimin Adı	Süre	Eğitimin İçeriği ve Amacı
AB Yeşil Mutabakatı ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)	2 gün	<p>Amaç: Eğitim kapsamında, yaşam döngüsü analizi yönteminin uygulama esasları ve karbon ayak izi hesaplamaları konusunda temel seviyede bilgi verilecektir. Ayrıca yeşil dönüşüm sürecinde ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarına erişim konusunda da bilgilendirme yapılacaktır.</p> <p>İçerik:</p> <ul style="list-style-type: none">• Avrupa Yeşil Mutabakatı• Fit for 55• Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması• SKDM Uygulama Kapsamı ve İşleyişi• SKDM Hesaplaması ve Raporlaması• İhracatçının Sorumlulukları• Çevre Teşvikleri
Dijital Dönüşüm Yönetimi Eğitimi	3 gün	<p>Amaç:</p> <p>Program, dijital dönüşümün temel yapı taşlarını oluşturan, yapay zeka, büyük veri, artırılmış gerçeklik, nesnelerin interneti, design thinking konularını ele almaktadır.</p> <p>Bunun yanı sıra program, akıllı ve bağlantılı ürünler ile hizmet tabanlı yeni iş modellerinin nasıl oluşturulacağı konusunda yol gösterirken, kilit teknoloji projelerinin seçimi ve portföy yönetimi konularında bilgi sağlayacaktır. İçerik:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dijital Dönüşümde İş Modelleri ve İş Modeli İnovasyonu• Şirketlerin Dijital Dönüşüm Yol Haritası ve Dijital Dönüşüm Puanı Kavramı• Dijital Dönüşüm Ekonomisi ve Ekonomi Yönetimi• Büyük Veri Teknolojileri ve Uygulamaları• Nesnelerin İnterneti ,Endüstriyel Haberleşme ve 3D Printing• Artırılmış Gerçeklik ve Sanal Gerçeklik Teknolojileri (Augmented Reality - Virtual Reality)• Bulut Bilişim Teknolojileri, Siber Güvenlik ve Simülasyon Sistemleri• Blockchain Teknolojisi
Kırsal Kalkınma Eğitimi	2 gün	<p>Kırsal Kalkınma Temel Kavramlar ve Yaklaşımlar Kırsal Kalkınma Politikası Kırsal Kalkınmada Kamu Perspektifi Proje Uygulamada Yerel Dinamikler ve Yönetişim Kırsal Alan Planlaması Kırsal Alanda Değerlerin Geliştirilmesi Kırsal Kalkınmada Örgütlenme Başarılı Kırsal Kalkınma Örnekleri</p>

Eğitimin Adı	Süre	Eğitimin İçeriği ve Amacı
5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Eğitimi	2 gün	<ul style="list-style-type: none"> - Mali Sistemin İç Dinamikleri - Kaynakların Etkili, Ekonomik Ve Verimli Olarak Elde Edilmesi Ve Kullanılması - Mali Kaynakların Kullanılmasında Hukuka Uygunluk Kavramı - Tüm Mali İşlemlerin Kayda Alınması - Hesap Verme Sorumluluğu Ve Denetim - Mali Yönetim Süreci - 5018 Sayılı Kanunun Kapsamı - Mali Yönetim Sisteminin Aktörleri - Bütçe Süreci - Bütçe Tertipleri - Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ - Ön Mali Kontrol
Adobe Creative Eğitimi (Illustrator ve photoshop) ve Canva Eğitimi	5 gün	<p>Ajans çalışmalarının sunumunun iyileştirilmesi için vektör tabanlı tasarım yapma becerileri kazanma, tasarım sürecini hızlandırmak ve geliştirmek.</p> <p>İçerik: Temel çizim araçları, renklendirme, tasarım teknikleri, metin ve tipografi, grafik oluşturma, illüstrasyon teknikleri, proje çalışmaları</p>

Kurum içi eğitimler için 2025 yılı bütçesinden 300.000 TL bütçe ayrılmıştır.

3.1.2. Tanıtım ve Yatırım Destek

3.1.2.1. İletişim ve Tanıtım Çalışmaları

Basılı Materyaller (Promosyon Malzemeleri vb.)

Ajansın basılı materyallerinin ihtiyaca göre yeniden basımı yapılacak ve yeni tanıtım materyalleri oluşturulacaktır. Bu gibi malzemelerin basımı ihtiyaca binaen gerçekleştirilmektedir.

Başarılı projelerin, bölgenin ve bölgede öne çıkan hususların tanıtımına yönelik tanıtım filmleri/programları çekilmesi ve/veya etkinlik gerçekleştirilmesi söz konusudur.

Faaliyet kapsamında 900.000 TL harcama öngörülmektedir.

Medya Takip ve Haber Dağıtım Hizmeti

Haber takibini düzenli ve etkin bir şekilde sağlayabilmek amacıyla medya takip hizmeti ve ajans faaliyetlerinin etkin bir şekilde duyurulmasını sağlamak için haber dağıtım hizmeti alınacaktır.

Faaliyet kapsamında 200.000 TL harcama öngörülmektedir.

Prodüksiyon/Etkinlik Hizmeti

Başarılı projelerin, bölgenin ve bölgede öne çıkan hususların tanıtımına yönelik tanıtım filmleri/programları çekilmesi ve/veya etkinlik gerçekleştirilmesi söz konusudur.

Faaliyet kapsamında 600.000 TL harcama öngörülmektedir.

3.1.3. Diğer Proje ve Faaliyetler

3.1.3.1. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler

2025 yılında insan kaynaklarına ilişkin faaliyetlere 111.900.000 TL ayrılmıştır. Personel ücretlerine 48.250.000 TL, sosyal haklara 27.250.000 TL, sosyal güvenlik kurumuna ödemelere 17.500.000 TL ayrılmıştır.

3.1.3.2. Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları

2025 yılı içinde ajansa ait tüm hizmet binalarında kullanılmak üzere bir yıl içerisinde tüketilmesi beklenen sarf malzemeleri tedarik edilecektir. Kırtasiye ve büro malzemesi alımları, akaryakıt alımları, baskı ve cilt giderleri, temizlik malzemesi alımları, enerji alımları, su alımları, ikramlık malzeme alımı, yazıcı toner gibi sarf malzemelerinin satın alınması bu kapsamda değerlendirilmektedir. Ayrıca yardımcı hizmetler personeline TİS kapsamında yapılması öngörülen giyim yardımları bu kalemden karşılanacaktır.

Bu kapsamda bütçeden 1.500.000 TL ayrılmıştır.

3.1.3.3. Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri, Mamul Mal Alımları

2025 yılı içerisinde gerekli görülen menkul mal, gayrimaddi hak alımları ile alan adı yenileme ihtiyaçları bu gider kaleminden karşılanacaktır. Bu kapsamda 3.150.000 TL bütçe ayrılmıştır.

3.1.3.4. Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri

Ajansın Denizli merkez hizmet binası ile Aydın ve Muğla Yatırım Destek Ofislerinde tadilat işlemleri kapsamında bakım ve onarım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Aydın Yatırım Destek Ofisi binasının depreme karşı güçlendirme bakım inşaat çalışmaları bu kalemden karşılanacaktır. Bu kapsamda hizmet binaları bakım ve onarım giderlerine 2.200.000 TL ayrılmıştır.

3.1.3.5. Kira, Araç, Temizlik Hizmetleri Temini

Ajans merkezi Denizli'de Pamukkale Teknokent binasında kiralama yöntemi ile Aydın Yatırım Destek Ofisi mülkiyeti ajansa ait olan hizmet binasında, Muğla Yatırım Destek Ofisi ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ücretsiz bir şekilde Ajans kullanımına tahsis edilen Mentеше ilçesinde yer alan taşınmazda faaliyetlerini sürdürmektedir. Ajansın 6 adet şoför dâhil kiralama şeklinde kullanmakta olduğu taşıtların kira bedelleri, Aydın ve Muğla yatırım destek ofislerinin temizlik hizmeti bedelleri, Denizli merkez hizmet binamızda güvenlik hizmeti bedellerinin ödenmesi öngörülmektedir.

Bu faaliyetler kapsamında bütçeden 12.500.000 TL ayrılmıştır.

3.1.3.6. Destek Hizmetleri Temini

Ajans 2025 yılı içerisinde iş sağlığı ve güvenliği, avukatlık hizmeti temini, Aydın YDO bina projelendirme vb. konularda hizmet alımı yapacaktır. Ayrıca, Ajansın rutin giderleri arasında yer alan haberleşme giderleri (posta, kargo ve telgraf ücretleri, telefon abonelik ve kullanım bedelleri, bilişim

sistemleri ile ilgili hizmet alımları, internet servis sağlayıcılarına ödenen ücretler, internet telefon hatlarının kullanımı karşılığında Telekom'a ödenen ücretler), taşıma giderleri, komisyon giderleri bu kapsamda yer almaktadır.

Bu kapsamda Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler, Haberleşme Giderleri, Taşıma Giderleri gibi destek hizmetlerine 2.200.000 TL ayrılmıştır.

3.1.3.7. Yönetim Kurulu Toplantı Organizasyonları

Ajans Yönetim Kurulu toplantıları en az 2 ayda bir gerçekleştirilmektedir. Toplantı organizasyonları için 300.000 TL bütçe belirlenmiştir.

3.1.3.8. Görev Giderleri

Ajansın 2025 yılı içerisinde mükellef olduğu vergi, resim, harçlar ve benzeri giderler, mahkeme harç ve giderleri, kusursuz tazminatlar gibi giderler bu kapsamda yer almaktadır. Bu kapsamda bütçeden 150.000 TL ayrılmıştır.

3.1.3.9. Temsil ve Tanıtma Giderleri

Genel Sekreterlik makamının temsil, ağırlama ve tanıtma giderleri bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu kapsamda bütçeden 220.000 TL ayrılmıştır.

3.2 İzleme Değerlendirme

3.2.1 Program Sonrası Değerlendirme Faaliyetleri

Ajans tarafından yürütülen ve kapanışından itibaren 3 yıl geçmiş olan 2018 Kültür Turizminin Geliştirilmesi Mali Destek Programı, 2019 Yılı Temiz Üretim Mali Destek Programı ve 2019 Yılı Güçlü Sanayi Mali Destek Programının program sonrası değerlendirme ve analiz çalışması yapılacaktır. Çalışmaları tamamlanmış programların sonuçları, yeni destek programlarının tasarlanması ve proje geliştirme aşamalarında, girdi teşkil edecek mahiyette kullanılacaktır.

3.3 Bütçe Dağılımı

Tablo 14. Kurumsal Gelişim Bütçe Kırılımı

Başlık	Faaliyet	2025 Yılı Bütçesi
Kapasite Geliştirme	Hizmet İçi Eğitimler	300.000,00
Tanıtım ve Yatırım Destek	İletişim ve Tanıtım Çalışmaları	1.700.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler	111.900.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	1.500.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri, Mamul Mal Alımları	3.150.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	2.200.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Kira, Araç, Temizlik Hizmetleri Temini	12.500.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Destek Hizmetleri Temini	2.200.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Yönetim Kurulu Toplantı Organizasyonları	300.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Görev Giderleri	150.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Temsil ve Tanıtma Giderleri	220.000,00

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Amaç

Yerel kalkınma fırsatları çerçevesinde, sonuç odaklı programlarda öngörülme, ancak bölgesel kalkınma için büyük önem taşıyan çeşitli faaliyetler hayata geçirilecektir. Bu faaliyetlerin amaçları bölgenin iş ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi ve tanıtımı, yerel paydaşların kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonunun artırılmasıdır. Bu bağlamda, yerel kalkınma fırsatları kapsamında hem ekonomik büyümenin desteklenmesi hem de sosyal gelişmeye katkıda bulunmak hedeflenmektedir.

Tablo 15: Yerel Kalkınma Fırsatları Amaçlar ve Faaliyetler

Amaçlar	Faaliyet ve Projeler
Bölgenin iş ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi ve tanıtımı	Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İşbirlikleri
	Teknik Destek Programı
	Sibervatan Etkinliği
	Dijital İşgücü ve Tekno-Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesi
	Eğitimleri/Faaliyetleri
Yerel paydaşların kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi	Bölge Planı Tasarımı
Yerel paydaşların kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi	Teknik Destek Programı
Dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonunun artırılması	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)
	Kadın Girişimciliği ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler

4.2. Arka Plan

Sonuç Odaklı Programlar, belirli hedeflere ulaşmayı amaçlayan yapılandırılmış projeleri kapsamaktadır. Ancak bölgesel kalkınma dinamiklerini derinlemesine etkileyen bazı önemli projeler ve faaliyetler bu programların dışında kalabilmektedir. Bu noktada, yerel kalkınma fırsatları başlığı altında toplanan hedefler devreye girmektedir. Bölgenin mevcut durumu ve ihtiyaçları göz önünde tutularak, 2025 yılı için belirlenen hedefler; bölgenin iş ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi ve tanıtımı, yerel paydaşların kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonunun artırılmasıdır. Bölgenin iş ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi ve tanıtımı amacıyla *Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İşbirlikleri*, *Teknik Destek Programı* ve *Sibervatan Etkinliği* planlanmaktadır. Yerel paydaşların kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi için ise *Teknik Destek Programı*'na çıkılması hedeflenmektedir. Dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonunun artırılması amacıyla yönelik olarak *Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)* ile *Kadın girişimciliği ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler* yapılması öngörülmektedir. Bu kapsamda, yerel kalkınma fırsatları, bölgenin potansiyelini değerlendirmek için kayda değer bir öneme sahiptir.

4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 16: Çıktı Hedefleri

Faaliyet	Çıktı Göstergesi	Hedef
Aydın Sibervatan Programı	Program Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	40
Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İşbirlikleri	YDO'lar Tarafından Gerçekleştirilen Yatırım Alanlarına İlişkin Raporlar	3
Teknik Destek Programları	Alternatif Turizm, Üretici Örgütleri, Dijitalleşme, Genç ve Kadın İstihdamı Temalı Desteklenen Proje Sayısı	30
SOGEP Projelerinin Yürütülmesi	SOGEP Kapsamında Yürütülen Proje Sayısı	8
Üreten Şehirler Projesi	Üreten Şehirler Projesi Kapsamında Yürütülen Proje Sayısı	1
Dijital İşgücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Eğitimler/Faaliyetler	Eğitim ve Etkinliklere Katılan Kişi Sayısı	40
Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitim Faaliyetleri	Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitimlere Katılım Sağlayan Kadın Sayısı	40

4.4. Proje ve Faaliyetler

4.4.1 Kapasite Geliştirme

4.4.1.1 Aydın Sibervatan Programı

Ülkede siber güvenlik alanında nitelikli insan kaynağının yetiştirilerek genç istihdamının artırılmasının sağlanması amacıyla Kalkınma Ajansları tarafından Sibervatan Programı uygulanmaktadır. Bu doğrultuda 2024 yılında Muğla'da 45 öğrencinin etkin katılımı ile başarılı bir şekilde Sibervatan etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin 2025 yılında Aydın'da, 2026 yılında ise Denizli'de gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Sibervatan programı, nitelikli siber güvenlik uzmanı yetiştirilmesi amacıyla Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından geliştirilen eğitim müfredatı ve programı oluşturma, kapasite geliştirme, farkındalık ve motivasyon oluşturma faaliyetlerinden oluşmaktadır. Kurgulanan programlarda eğitimlerin yanında teknik geziler, usta çırak buluşmaları, konferanslar ve seminerler, mentör firmalar ile birebir çalışmalar, Capture The Flag (CTF) yarışmaları ile girişimcilik ekosistemi oluşturulmakta ve geliştirilmektedir.

Eğitim konuları aşağıdaki konulardan oluşacaktır:

- Siber Güvenlik Uzmanlığına Hazırlık
- Linux ve CEH
- Sızma Testi
- Web Güvenliği
- Zararlı Yazılım ve Tersine Mühendislik
- Adli Analiz
- Bilişim Hukuku
- Saldırı Tespit ve Kayıt Yönetimi

Faaliyet kapsamında 800.000 TL harcama öngörülmektedir.

4.4.1.2 Dijital İşgücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Ülkenin küresel piyasalarda rekabet edebilmesine olanak sağlayacak, ihracat kabiliyeti olan, istihdam potansiyeli yüksek, marka değeri oluşturabilecek, yenilikçi ve teknoloji alt yapısına sahip sektörlerde yer alan işletmelerin sayısının artırılması önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda bölgede teknoloji tabanlı girişimlerin doğmasını, büyümesini ve sürdürülebilir hale gelmesini sağlayacak dijital teknolojilerde beceri geliştirme üzerine eğitim programları düzenlenerek genç ve kadın istihdamı önceliklendirilecektir. Teknokent, teknopark ve üniversiteler ile ortak eğitim programlar tasarlanarak dijital teknoloji beceri geliştirme programı gibi etkinliklerle eğitim programları düzenlenecektir.

Faaliyet kapsamında 500.000 TL bütçe öngörülmüştür.

4.4.1.3 Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitim Faaliyetleri

2025 yılı için kadın girişimciliğinin ve kadın istihdamının artırılmasına yönelik olarak gerçekleştirilecek faaliyetler ve önceliklendirmeler aşağıdaki tabloda belirtilmektedir:

Tablo 17. Kadın Girişimciliği ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler

Proje/Faaliyet	Açıklama
Teknik Destek	2025 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında kadın girişimciliğinin ve kadın istihdamının artırılması program öncelikleri arasında yer alacaktır.
Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi SOP	Eğitimler ve etkinlikler kapsamında kadın kooperatiflerine öncelik verilecektir.
Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar SOP	Eğitimlere ve etkinliklere kadın kooperatifleri ve kadın girişimcilerin katılımı teşvik edilecektir.
SOGEP Projeleri	Kadın girişimciliği ve kadın istihdamını artırmaya yönelik projelere öncelik verilecektir.
Dijital İşgücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	Dijital İşgücü ve Tekno Girişimciliğe yönelik eğitim faaliyetlerinde kadınlara öncelik tanınacaktır.

Bu faaliyetlerin yanı sıra kadınların çeşitli sektörlerde iş gücüne dâhil olmaları ve kendi işlerini açarak girişimcilik potansiyelini artırmayı amaçlı eğitimler verilecektir. Eğitimlerin bilgi ve becerileri artırmaya yönelik farklı alanlarda gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Eğitim programları ihtiyaç ve taleplere göre belirlenecektir.

Bu faaliyet kapsamında 2.500.000 TL bütçe öngörülmektedir.

4.4.2 Tanıtım ve Yatırım Destek

4.4.2.1 Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İş Birlikleri

Yatırım Destek Ofisleri, uluslararası iş birlikleri tesis etmek ve yabancı yatırımcı çekmek için hedef ülkeler ile ilgili bölgesel önceliklerle uyumlu olacak şekilde uzmanlaşmaktadır. Bu kapsamda Sonuç Odaklı Programlar dışında da bölge için önem arz eden yatırım alanlarına ilişkin faaliyetler gerçekleştirilecektir. Yatırım alanlarına ilişkin raporların basımı, yatırımcıların ağırlanması, yatirimadestek.gov.tr web sitesinin güncellenmesi ve gerekli yatırımların fizibilite çalışmaları gibi faaliyetler için 3.000.000 TL ödenek ayrılmıştır.

4.4.2.2 Yerel Kalkınma Hamlesi

Bakanlık koordinasyonunda gerçekleştirilen Yerel Kalkınma Hamlesi çalışmaları kapsamında Ajans tarafından yıl boyunca yatırım, tanıtım ve promosyon faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda 500.000 TL harcama öngörülmektedir.

4.4.2.3 Anadoludakiler Projesi

Bakanlık koordinasyonunda gerçekleştirilen Anadoludakiler Projesi kapsamında yıl içinde gerekli görülen tanıtım faaliyetleri, promosyon hizmetleri, mal alımı gibi faaliyetler gerçekleştirilmeye devam edilecektir. Bu kapsamda 3.000.000 TL bütçe öngörülmektedir.

4.4.2.3 Bölge Planı Tasarımı Çalışmaları

2024-2028 TR32 Düzey 2 Bölge Planının tasarım iş ve işlemleri tamamlanacaktır. Bu kapsamda bölge planı ve haritaların tasarım işlemleri için hizmet alımı yapılacaktır. Bölge planının sosyal medya ve web sitesinde uygun tasarım ile kamuoyuna sunulması hedeflenmektedir.

Faaliyet kapsamında 200.000 TL harcama öngörülmektedir.

4.4.3 Ajans Destekleri

4.4.3.1 Teknik Destek Programları

Bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntıyla karşılaşılan bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı projelere ajans tarafından teknik destek sağlanacaktır.

2025 yılı teması olan “kadın girişimciliği ve istihdamının artırılması” konusuna Teknik Destek önceliklerinde yer verilecektir.

2025 yılı Teknik Destek Programının bütçesi 4.000.000 TL olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte 2024 yılı Teknik Destek ödemelerinden 2.000.000 TL ödeme 2025 yılında gerçekleştirilecektir.

4.4.3.2 Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) Projelerinin Yürütülmesi

“Dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata entegrasyonunun artırılması” amacına yönelik olarak; bölgede Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) yürütülmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda kamu kurumları ile bölgenin ihtiyaçlarına yönelik proje geliştirme faaliyetleri sürdürülecektir. 2024 yılında onaylanıp 2025 yılında yürütülecek projeler aşağıdaki gibidir:

Projenin Uygulama İli	Proje Adı	Yararlanıcı Adı
Aydın	Didim Mutfak Akademisi	Didim Ticaret Odası
Aydın	Bereketli Topraklar, Marifetli Kadınlar	Aydın Efeler İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
Denizli	Çameli Üreten Kadınlarla Kalkınıyor	Çameli Belediyesi
Denizli	Pamukkale Engelsiz Nefes Evi	Pamukkale İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Denizli	Mesleki Eğitimde Yenilikçi Fırsatlarla Nitelikli İstihdam	Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Projenin Uygulama İli	Proje Adı	Yararlanıcı Adı
Muğla	“İş”te Kadın Emeği, “İş”te Kıyafet	KEDEM Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi
Muğla	Köklerimizden Likya'nın Dokuma Tezgâhlarına Doğal Yolculuk	Fethiye Kadın Girişimi Üretim İşletme ve Kalkınma Kooperatifi
Muğla	Hanımeli Yöresel Ürünleri İşliyor, Kavaklıdere Gelişiyor	Kavaklıdere Hanımeli Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi

Bu kapsamda 2025 yılı projeleri için 15.827.021,00 TL ödeme öngörülmekle birlikte 2024 yılı SOGEP projelerinin 3.500.000 TL ödemesi 2025 yılında gerçekleştirilecektir.

4.4.3.3 Üreten Şehirler Programı

Üreten Şehirler Programı kapsamında 2025 yılında Denizli ilinde “Güney Ege Yeşil Dönüşüm ve Verimlilik Test Merkezi” projesi gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda 12.787.500,00 TL ödeme öngörülmektedir.

4.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 18: Yerel Kalkınma Fırsatları Zaman Planlaması

Faaliyet ve Projeler	2025			
	I.Çeyrek	II.Çeyrek	III.Çeyrek	IV.Çeyrek
Aydın Sibervatan Programı				
Dijital İşgücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler				
Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitim Faaliyetleri				
Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İş Birlikleri				
Yerel Kalkınma Hamlesi				
Anadoludakiler Projesi				
Bölge Planı Tasarımı Çalışmaları				
Teknik Destek Programları				
Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) Projelerinin Yürütülmesi				
Üreten Şehirler Programı				

4.6. İzleme ve Değerlendirme

Yerel Kalkınma Fırsatlarına ilişkin 3 ayda bir genel sekreter başkanlığında birim başkanları ve program koordinatörleri toplantısı gerçekleştirilecektir. Toplantı öncesinde çalışma programında yer alan faaliyetlerden sorumlu birimler ilerlemelere ilişkin raporlarını sunacaklardır. Program izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki tüm çıktılar bir sonraki programlama aşamalarına veri sağlayacak,

ölçülebilir ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanacaktır. İzleme ve değerlendirme sürecine ilişkin detaylar SOP yönetim planında yer almaktadır.

4.7 Bütçe Dağılımı

Tablo 19. Yerel Kalkınma Fırsatları Bütçe Dağılımı

Başlık	Faaliyet	2025 Yılı Bütçesi
Kapasite Geliştirme	Aydın Siber Vatan Programı	800.000
Kapasite Geliştirme	Dijital İş Gücü ve Teknogirişim Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	500.000
Kapasite Geliştirme	Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitim Faaliyetleri	2.500.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırımcı Çekme Faaliyetleri ve Uluslararası İş Birlikleri	3.000.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yerel Kalkınma Hamlesi	500.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Anadoludakiler Projesi	3.000.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölge Planı Tasarımı Çalışmaları	200.000
Ajans Destekleri	Teknik Destek Programları	6.000.000
Ajans Destekleri	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) Projelerinin Yürütülmesi	19.327.021
Ajans Destekleri	Üreten Şehirler Programı	12.787.500

5.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ajans tarafından önümüzdeki dönemlerde uygulanacak Sonuç Odaklı Programlar ve Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetleri; bölgesel ve ulusal düzeyde hazırlanan ilgili politika ve strateji dokümanları çıktılarını dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu kapsamda uygulanacak programlar aracılığıyla, kaynakların stratejik alanlara kaydırılarak daha verimli ve etkin bir şekilde kullanılması öngörülmektedir. Söz konusu yaklaşım, On İkinci Kalkınma Planı ve 2024 – 2028 Bölge Planı'nda yer alan politikaların işlevsel hale getirilmesi ve paydaşlarla birlikte hayata geçirilmesi açısından da kritik önem taşımaktadır.

Ajans, Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar SOP ile turizm sektöründe, Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi SOP ile tarımsal ve diğer yerel ürünlerin üretiminde ve markalaştırılmasında, Sanayide Yeşil ve Dijital Dönüşüm SOP ile de tekstil/giyim, gıda ve makine imalatı sektörleri başta olmak üzere imalat sanayinde katma değer yaratan ve verimliliği artıran sonuçlara ulaşmayı hedeflemektedir.

Sonuç Odaklı Program yöntemine geçiş ile birlikte Ajans personelinin uzmanlık alanları revize edilmiş, ajans personelinin imkân verdiği ölçüde Sonuç Odaklı Programlar kapsamındaki eğitimlere ve etkinliklere katılım sağlaması teşvik edilmektedir.

Sonuç Odaklı Programlar dışında, bölge kalkınması açısından önem taşıyan ve dönüşüm sağlanabilecek diğer öncelikli alanlara ve temalara yönelik faaliyetlere ise “Yerel Kalkınma Fırsatları” bölümü altında yer verilmiştir. Bu kapsamda uygulanacak Teknik Destek Programları ve SOGEP gibi destek enstrümanları dışında, özellikle bölgeye yatırımcı çekilmesi ve işgücü altyapısının ulusal önceliklere göre güçlendirilmesi ile ilgili faaliyetlere ağırlık verilmesi öngörülmektedir. Aynı zamanda 2025 yılı teması olarak belirlenen “kadın girişimciliği ve kadın istihdamının artırılması” teması “Yerel Kalkınma Fırsatları” altında ele alınmıştır.

Sonuç Odaklı Programlar ve Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin; ulusal ve bölgesel politikalar ile uyum bakımından, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve bölgedeki ilgili paydaşlar ile iş birliği ve koordinasyon halinde sürdürülmesi hususu gözetilecektir.

EK-A 2025 Yılı Güdümlü Proje Bilgi Formu

Güdümlü Proje nerisi bulunmamaktadır.

EK-B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

2025 yılında yurt dışı fuar ve çalışma ziyareti öngörülmemektedir.

EK-C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar	Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Alternatif Turizme Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları	Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar	Özellikle bölgenin iç kesimlerinde turizme yön vermek, yerelde gelişen turizm hareketini doğru yönlendirmek, alternatif turizm olanaklarının çeşitlendirilmesi için yapılacaktır.	Alternatif turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yönelik proje fikirlerinin geliştirilmesi ve proje ekiplerinin deneyimli proje ekipleri ile tecrübe paylaşımı yapabilmeleri	2.000.000 TL	Denizli, Aydın, Muğla	Kaymakamlıklar İlçe Belediye Başkanlıkları Akademisyenler İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Temsilcileri Sivil Toplum Kuruluşları	İlgili SOP Birimleri ve Yatırım Destek Ofis(ler)i	Yıl Boyu
Alternatif Turizm Destinasyonlarında Tanıtım Organizasyonları	Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar	Bölgenin alternatif turizm öğelerini öne çıkaran, alternatif turizm destinasyonlarının bilinirliğini artıran organizasyonlar paydaşlarla iş birliği ile ulusal ve uluslararası katılımcıların (basın, influencer ve turizm profesyonelleri vb.) da katılımıyla gerçekleştirilecektir.	Turizmin dört mevsime yayılması ve destinasyonların organizasyon yapabilme kapasitesinin, farklı pazarlarda bilinirliğinin ve görünürlüğünün artırılması	4.000.000 TL	Denizli, Aydın, Muğla	Kaymakamlıklar İlçe Belediye Başkanlıkları Akademisyenler İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Temsilcileri Sivil Toplum Kuruluşları Influencerlar	İlgili SOP Birimleri ve Yatırım Destek Ofis(ler)i	Yıl Boyu
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Kapasite	Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi	Kırsal ilçe ya da yörenin ihtiyaçlarına yönelik kültürel değerlerin ekonomik değerlere dönüştürülmesi, tarımsal	Kırsal kalkınmayı destekleyecek sürdürülebilir üretim, tasarım, pazarlama, tanıtım, mesleki	2.000.000 TL	Denizli, Aydın, Muğla	Kaymakamlıklar İl, ilçe tarım müdürlükleri Kooperatifler Birlikler	İlgili SOP Birimleri ve Yatırım Destek Ofis(ler)i	Yıl Boyu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar	Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Geliştirme Faaliyetleri		üretim potansiyelinin geliştirilmesi, tarımda iklim değişikliğine uyum, yeşil dönüşüm, mavi dönüşüm, dijital pazarlama, markalaşma, coğrafi işaretler, finansal okuryazarlık gibi çeşitli eğitimler ile kırsalda kapasitenin geliştirilmesine yönelik faaliyetler düzenlenecektir.	becerilerin iyileştirilmesi konularındaki kapasiteyi artıracak, iklim değişikliği, çevre sorunları, üretim ve pazarlamaya yönelik zorluklar ile mücadele kapasitesinin artmasına katkı sağlayacak etkinliklerin yapılması ile başarılı örneklerin ve tecrübelerin paylaşılarak yaygınlaştırılması			Ziraat Odaları Ticaret Borsaları Çiftçiler Sivil Toplum Kuruluşları		
Yöresel Ürünlerin Pazar Payının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler	Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi	AVM ve kent merkezleri gibi alanlarda, kooperatif ürünleri başta olmak üzere, yöresel ürünlerin satışına yönelik stantların oluşturulması ve e-ticaret sitelerinde satışa yönelik çalışmalar yürütülecektir. Ayrıca 5 yıldızlı otellerde "Anadoludakiler" markasına yönelik tasarlanacak konsept demonstrasyon ve satış alanları oluşturularak yöresel ürünlerin	Yöresel ürünlerin satış kanalları çeşitlendirilerek fuar ve B2B gibi etkinlikler ile de desteklenerek tanıtımının yapılması ile yurt dışı pazarda yer bulması ve satışının yaygınlaştırılması	3.500.000 TL	Denizli, Aydın, Muğla	AVM Otel E-ticaret siteleri Kooperatifler Birlikler Ziraat Odaları Ticaret Borsaları Sivil Toplum Kuruluşları	İlgili SOP Birimi ve Yatırım Destek Ofis(ler)i	Yıl Boyu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştiği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar	Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		pazarlanmasının yaygınlaştırılmasına da planlanmaktadır.						
İşletmelerin Rekabetçi Dönüşümüne Yönelik Eğitim Programları	İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm	İşletmelerin verimlilik ve rekabetçiliğini artırmaya yönelik yeşil ve dijital dönüşüm ile yenilik konulu kurumsal eğitimler; enerji verimliliği, atık ve su yönetimi, sıfır emisyon uygulamaları, sürdürülebilir malzeme, inovasyon ve teknoloji seçimi gibi konularda danışmanlıklar verilmesi sağlanacaktır.	İhracat, temiz üretim, yeşil dönüşüm, dijitalleşme, dış ticarete uzmanlaşma ikiz dönüşüm, enerji verimliliği, kaynak verimliliği, e-ihracat, yalın üretime yönelik eğitim ve danışmanlıkları hizmetleri sunularak bölgedeki işletmelerin kapasite, farkındalık, rekabetçilik yönlerinin güçlendirilmesi	1.000.000 TL	Denizli, Aydın, Muğla	Özel Sektör Organize Sanayi Bölgeleri Ticaret ve Sanayi Odaları Model Fabrika Sivil Toplam Kuruluşları	İlgili SOP Birimi ve Yatırım Destek Ofis(ler)i	Yıl Boyu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştiği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar	Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliği	İmalat Sanayinde Yeşil Ve Dijital Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı	Bölgedeki sanayi işletmelerinin yeşil ve dijital dönüşümüne katkı sağlamak amacıyla düzenlenecek Sanayi ve Bilişim Sektörleri Eşleştirme Etkinliğinde, yerel yazılım firmaları ile sanayi sektörü temsilcileri buluşturulacaktır.	Bölgede yazılım sektörünün gelişmesi ve sanayinin dijitalleşmesi	150.000 TL	Denizli	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Teknokentler	İlgili SOP Birimi ve Yatırım Destek Ofis(ler)i	İkinci Altı Ay
Dijital İş Gücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Etkinlikler	Yerel Kalkınma Fırsatları	Bölgede teknoloji tabanlı girişimlerin doğması, büyümesi ve sürdürülebilir hale gelmesini sağlayacak dijital teknolojilerde beceri geliştirme üzerine eğitim programları düzenlenmesi, dijital teknoloji beceri geliştirme programı gibi etkinliklerin düzenlenmesi ve genç ve kadın istihdamının	Bölgede ihracat kabiliyeti, istihdam potansiyeli yüksek, marka değeri oluşturabilecek, yenilikçi ve teknoloji alt yapısına sahip işletmelerin sayısının ve teknolojik işletmelerde kadın ile genç istihdamını sayısının artması	500.000 TL	Denizli, Aydın, Muğla	Özel Sektör Teknokent ve Teknoparklar Ticaret ve Sanayi Odaları Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Yatırım Destek Ofis(ler)i	Yıl Boyu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştiği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar	Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		önceliklendirilmesi amaçlanmaktadır.						
Aydın Sibervatan Etkinliği	Yerel Kalkınma Fırsatları	Ülkede siber güvenlik alanında nitelikli insan kaynağının yetiştirilerek genç istihdamının artırılmasının sağlanması planlanmaktadır.	Siber güvenlik alanında kapasite geliştirme, farkındalık ve motivasyon oluşturma	800.000 TL	Aydın	Adnan Menderes Üniversitesi Teknokent Ticaret ve Sanayi Odaları	Aydın Yatırım Destek Ofisi	İkinci Altı Ay

EK-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Alternatif Turizm Rotalarının Geliştirilmesi	Alternatif turizm olanaklarını geliştirmek amacıyla inanç, spor ve kültür turizmi rota çalışmaları yapılacaktır. Dokümanlar dijital olarak hazırlanacaktır.	Hizmet Alımı	Rota oluşturma, haritalama konusunda profesyonel danışmanlık alınacaktır. Harita ve dokümanın dijital tasarımı yaptırılacaktır
Yöresel Ürünlerin Katma Değerinin Artırılmasına Yönelik Analiz Çalışmaları	İlçelerde kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, katma değer artırılarak gelir düzeyinin yükseltilmesine katkı sağlamak üzere ekonomik değer taşıyan tarımsal ürünler, el sanatları gibi yöresel ürünlerin tespit edilmesi, harekete geçirilmesine yönelik saha araştırmaları, görüşmeler ve literatür taraması ile “Yöresel Ürün Analiz Raporları” oluşturulacaktır.	Hizmet Alımı (Saha araştırmaları ve görüşmelere ajans personeli de katılım sağlayacaktır)	Yöresel Ürün Analiz Raporu profesyonel dış uzmanlar tarafından yapılacaktır.
Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi	Kooperatiflerin üretim kapasitesi, üretim zamanı, ürün kalitesi gibi hususların netleştirilerek pazarlama güçlerinin artırılmasına yönelik bir analiz çalışması gerçekleştirilecektir.	Ajans Personeli	Ajans personeli tarafından yapılacaktır.
Sektörlerin Rekabetçiliğini Artırmaya Yönelik Analiz ve Stratejilerin Geliştirilmesi	Sektörlerin rekabetçiliğini ve pazar payını artırmaya yönelik stratejilerin oluşturularak raporlanması gerçekleştirilecektir. Sektörlere özel hedef pazar analizlerinin, fizibilitelerin, stratejilerin bu faaliyet kapsamında hazırlanması planlanmaktadır.	Hizmet Alımı	Profesyonel dış uzmanlar tarafından yapılacaktır.
Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi	Bölgedeki bilişim sektörü firmalarının mevcut durumu, kapasiteleri ve ihtiyaçlarına ilişkin güncel ve kapsamlı bir bilgi eksikliği bulunmaktadır. Bu çalışma kapsamında, bölgedeki yazılım/bilişim firmalarının faaliyet alanları, teknik kapasiteleri, altyapı yeterlilikleri, insan kaynakları ve rekabetçilik düzeyleri değerlendirilecektir.	Hizmet Alımı	Profesyonel dış uzmanlar tarafından yapılacaktır.

EK-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu

Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları	Programın Yılı	Programın Kapanış Tarihi	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
2018 Kültür Turizminin Geliştirilmesi Mali Destek Programı Program Sonrası Değerlendirme Raporu Çalışması	2018	25.03.2022	Ajans eliyle	-
2019 Yılı Temiz Üretim Mali Destek Programı Program Sonrası Değerlendirme Raporu Çalışması	2019	18.05.2022	Ajans eliyle	-
2019 Yılı Güçlü Sanayi Mali Destek Programı Program Sonrası Değerlendirme Raporu Çalışması	2019	27.06.2022	Ajans eliyle	-

EK-F Kadın ve Genç İstihdamı Faaliyetleri

Proje/Faaliyet	Açıklama	Beklenen Fayda ve Çıktı	İl	Sorumlu Ajans Birimi
Teknik Destek	2025 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında kadın girişimciliğinin ve kadın istihdamının artırılması program öncelikleri arasında yer alacaktır.	Bölge illerinde kadın istihdamının ve girişimciliğinin yaygınlaştırılması, artması, kadınların iş gücü piyasasında daha fazla yer almalarında yönlendirici olunması amaçlanmaktadır.	Aydın Denizli Muğla	Program Uygulama Birimi
Yöresel Ürünlerin Katma Değerinin Artırılması SOP	Eğitimler ve etkinlikler kapsamında kadın kooperatiflerine öncelik verilecektir.	Bölge illerinde kadınların üretime, ülke ekonomisine bilgi, beceri ve deneyimlerini yansıtılabilmeleri için kadınların iş birliği ve güç birliği için en güzel örneklerden olan kadın kooperatiflerinin desteklenmesi ve öne çıkarılması sağlanacaktır.	Aydın Denizli Muğla	İlgili SOP Birimi ve Yatırım Destek Ofisleri
Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar SOP	Eğitilmelere ve etkinliklere kadın kooperatifleri ve kadın girişimcilerin katılımı teşvik edilecektir.	Bölge illerinde alternatif turizm potansiyelinin etkinlikle kullanılması ve alternatif turizm faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasında kadın gücü, bilgi ve tecrübelerinin öne çıkarılmasına odaklanılacaktır.	Aydın Denizli Muğla	İlgili SOP Birimi ve Yatırım Destek Ofisleri
SOGEP Projeleri	Kadın girişimciliği ve kadın istihdamını artırmaya yönelik projelere öncelik verilecektir.	Bölge illerinde kadın istihdamının ve girişimciliğinin yaygınlaştırılması, artması, kadınların iş gücü piyasasında daha fazla yer almalarının sağlanması yoluyla kadınların bilgi, birikim ve becerilerinin ekonomik faaliyetlere yansıtılarak toplumun, aile bütçesi ve yapısının, kadınların güçlendirilmesine katkı sağlanması beklenmektedir.	Aydın Denizli Muğla	Program Uygulama Birimi
Dijital İşgücü ve Tekno Girişimcilik Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	Dijital İşgücü ve Tekno Girişimciliğe yönelik eğitim faaliyetlerinde kadınlara öncelik tanınacaktır.	Günümüzün değişen ekonomik koşulları ve eğilimleri, ilerleyen teknolojik çalışmalar dikkate alınarak bölge illerinde de bu gelişmeler doğrultusunda faaliyetlerin özellikle kadınlara öncelik verilerek yaygınlaştırılmasına odaklanılacaktır.	Aydın Denizli Muğla	Yatırım Destek Ofisleri
Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamının Artırılmasına Yönelik Eğitim Faaliyetleri	Kadınların çeşitli sektörlerde iş gücüne dâhil olmaları ve kendi işlerini açarak girişimcilik potansiyelini artırmayı amaçlı eğitimler verilecektir. Eğitimlerin bilgi ve becerileri artırmaya yönelik farklı alanlarda gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Eğitim programları ihtiyaç ve taleplere göre belirlenecektir.	Bölge illerinde kadınlara eğitimler verilerek bilgi, beceri ve deneyimlerini geliştirmeleri, kendilerine güvenmeleri ve potansiyellerini kullanarak yeni iş sahalarında yer almaları, donanımlarına uygun işler kurmalarında yönlendirme yapılması ve katkı sağlanması amaçlanmaktadır.	Aydın Denizli Muğla	Yatırım Destek Ofisleri